…UNE
DI PERUGIA

Ms 966

...ne placeamus. ℞. S luca

N[ill]..t. Dixit ih̄s discipulis suis parabolā
han[c]. Homo quidam erat diues. et indu
ebatur purpura et bisso. et epulabatur co[t]
die splendide. Et erat quidam mendicus
nomine lazarus. qui iacebat ad ianuā ei[us]
ulceribus plenus. cupiens saturari de micis
que cadebant de mensa diuitis. et nemo
illi dabat. Sed et canes ueniebant. et linge
bant ulcera eius. Factū est autē ut moreretur
mendicus. et portaretur ab angelis in sinum a
brahe. Mortuus ē autē et diues. et sepultus ē
in inferno. Eleuans autē oculos suos. cū eēt
in tormentis. uidit abraham a longe. et lazarū
in sinu eius. Et ipse clamans dixit. Pat abrahā.
miserere mei. et mitte lazarum. ut intinguat
extremū digiti sui in aqua. et refrigeret lin
guā meā. quia crucior in hac flamma. Et di
xit illi abraham. Fili recordare. quia recepisti
bon[a in ui]ta tua. et lazarus similiter mala.
Nun[c] a[ute]m hic consolatur. tu uero cruciaris. Et
in his omnibus. int nos et uos chaos magnū firma
tum ē. ut hii qui uolunt. hinc transire ad uos
[...] neque inde huc transmeare. Et ait.
[Ro]go te pat. ut mittas eū in domū patris

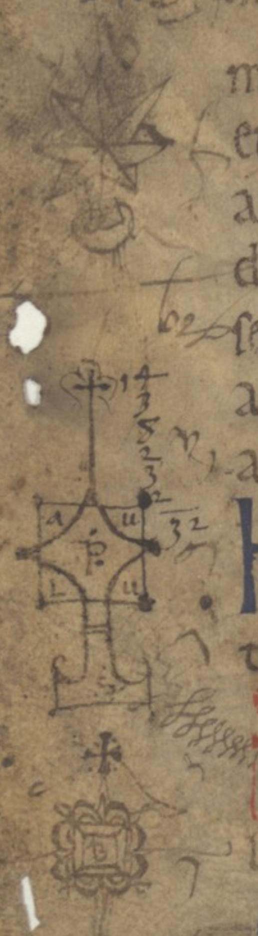

mei. Habeo enim quinque fratres. ut testetur
et ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Et
ait illi abraham. Habent moysen et prophetas. au
diant illos. At ille dixit. Non pater abraham.
sed si quis ex mortuis ierit ad eos. penitentiam
agent. Ait autem illi. Si moysen et prophetas non
audiunt. neque si quis ex mortuis resurrexerit

Hostia sacrata domine abdicat [illegible] efficient
placatam [illegible] perpetuitatis
tribuat [illegible] subsidium. Per [illegible]

Sancti domine repleti muneribus praesta quaesumus ut
et salutaria dona capiamus. et a tua numquam
laude cessemus. Per. Dom. ij. ok.

Oratio

Sancti nominis tui domine timorem pa
riter et amorem fac nos habere perpetuum.
quia numquam tua gubernatione desti
tuis. quos in soliditate tue dilectionis insti
tuis. Per dominum.

S. luca

In illo tempore. Dixit ihesus discipulis suis similitudi
nem hanc. Homo quidam fecit cenam magnam
et vocavit multos. Et misit servum suum hora
ra cene. dicere invitatis ut venirent quia
iam parata sunt omnia. Et ceperunt simul
omnes excusare. Primus dixit e[illegible]
et necesse habeo exire [illegible]

[illegible] et alius dixit. Uxorem
[illegible] ideo non possum uenire. Rogo te. habe
[me exc]usatū. Et alt̄ dixit. Iuga boum emi
quinq; et eo ꝑbare illa. Rogo te. habe me
excusatū. Et reuersus seruus. nuntiauit hec
dn̄o suo. Tunc iratus pat̄ familias. dixit ser
uo suo. Exi cito in plateas. et uicos ciuitatis.
et paupes ac debiles. et cecos et claudos intro
duc huc. Et ait seruus. Dn̄e. factū ē ut impe
rasti. et adhuc locus est. Et ait dn̄s seruo. Exi
in uias et sepes. et compelle intrare. ut imple
atur domus mea. Dico aūt uobis. quod nemo
uirorū illorū qui uocati sunt. gustabit cenam meā.

O[blatio] [illegible]
[illegible]
[illegible] AD CO
S[illegible]
[illegible]
[illegible] uirtus effectus. P. DOMINICA [illegible] OR
[P]recationem nr̄am q̄s dn̄e benignus
[ex]audi. et quibus supplicandi p̄stas
[affec]tum. tribue defensionis auxi[lium]
S. LUCA[M]
[illegible] [era]nt appropinquantes ad ihm
[publicani et pec]catores. ut audirent [illegible]

II r
Ms 966

Et murmurabant scrib
tes. quia hic peccatores recipit. et
cat cum illis. Et ait ad illos parabola
dicens. Quis ex uobis homo qui habet cen
tum oues. et si pdiderit unā ex illis. nonne
dimittit nonaginta nouē in deserto. et ua
dit ad illam que pierat. donec inueniat illā.
Et cū inuenerit eam. imponet in humeros
suos gaudens. Et ueniens domū. cōuocat a
micos et uicinos. dicens illis. Congratulami
ni michi. quia inueni ouē meā. que pierat.
Dico uobis. quod ita gaudium erit in celo su
p uno peccatore penitentiā agente. quam
supra nonaginta nouē iustos. qui n̄ indigent
penitentia. Aut que mulier habens dragmas
decē. et si pdiderit dragmā unā. nonne ac
cendit lucernā et euertit domū. et querit
diligent donec inueniat. Et cū inuenerit.
conuocat amicas et uicinas dicens. Congra
tulamini michi. quia inueni dragmā quam
pdideram. Ita dico uobis. gaudium e
rā angelis dei. sup uno peccatore pe

Munera domine oblata sa
tifica. ut tui nobis uni
guis fiant. P dn̄

Ms. 966

1v

Perugia - Ms. A. 966

Statuto

Della Comunità di Torsciano fatto li 15. 8bre 1416.

Cap: I. Della Pena di quelli, che non intervengono alla Luminara nella Vigilia di S. Bartolomeo @ 1

Cap: II. Della Pena di quelli, che portano Armi nella Festa di S. Bartolomeo @ 1.

Cap: III. Della Pena di chi facesse rissa nella Festa di S. Bartolomeo @ 1.

Cap: IV. Della Pena di chi porta Arme di Notte per d.° Castello @ 1. tergo

Cap: V. Della Pena di chi bestemmiasse Dio, e la Vergine Maria, o i Santi @ 1. t.°

Cap: VI. Dell'elezione de Consiglieri @ 1. t.°

Cap: VII. Dell'elezione de' Portinari, o Custodi delle Chiavi @ 2.

Cap: VIII. Dell'Elezione dei Terminatori @ 2.

Cap: IX. Dell'Elezione degli Officiali per rivedere i Conti @ 2.

Cap: X. Dell'Elezione degli Officiali sopra la

Peste a 1. t.°
Cap: XI. Della Pena di chi lavasse nella Fonte, o Pozzo o vicino ad essi a 1. t.°
Cap: XII. Della Pena di chi mandasse Imprecazioni al suo simile a 1. t.°
Cap: XIII. Della Pena di chi dicesse ad altri parole ingiuriose a 3.
Cap: XIV. Della pena di chi lavorasse il Sabato dopo il Vespero a 3.
Cap: XV. Della pena di chi lavorasse nelle Feste degli Apostoli, ed altri Santi a 3.
Cap: XVI. Della pena di chi caricasse Some ne giorni di Domenica a 3. t.°
Cap: XVII. Della pena delle Donne che cantassero in d.° Castello a 3. t.°
Cap: XVIII. Della pena di chi occupasse qualche Strada a 3. t.°
Cap: XIX. Della pena che nessuna Donna possa stare sopra il Muro in mezzo alla Chiesa a 3. t.°
Cap: XX. Della pena degli Uomini, che stanno sopra le Scale della Chiesa di S. Bartolomeo a 4.
Cap: XXI. Della pena di chi portasse Arme nella Chiesa di S. Bartolomeo a 4.

Cap: XXII. Che i Macellari non possino ammazzare veruna Bestia entro il Castello, e della Pena ad essi prescritta @ 4.

Cap: XXIII. Della pena di chi mettesse qualche Bestia Morta, o spallata, o infetta dentro il Castello per vendere @ 4

Cap: XXIV. Del modo di eleggere il Vicario di d.o Castello di Posciano @ 4. t.o

Cap: XXV. Del modo, ed ordine di conoscere le Cause Civili @ 4. t.o

Cap: XXVI. Che nessuno possa ricusare di comparire inanzi al Vicario di d.o Castello p qualche atto Civile @ 5.

Cap: XXVII. Della pena di chi rinunziasse qualche Offizio in d.o Castello @ 5.

Cap: XXVIII. Obblighi de Custodi delle Porte @ 5. t.o

Cap: XIX. Della Pena de' Custodi, che non stassero alla Custodia delle Porte @ 5. t.o

Cap: XXX. Della Pena dei Custodi delle Porte, che si trovassero senz' Armi @ 5. t.o

Cap: XXXI. Della Pena de Custodi, che non tornassero alla Custodia @ 5. t.o

Cap: XXXII. Della Pena di chi non obedisse ai Comandi del Vicario @ 5. t.o

Cap: XXXIII. Della Pena di chi non intervenisse ai Consigli c. 6.

Cap: XXXIV. Che nessuno possa interrompere il Consiglio di un altro c. 6.

Cap: XXXV. Della Pena di chi portasse Arme nell' Adunanza c. 6

Cap: XXXVI. Della Pena di chi giocasse a Dadi c. 6.

Cap: XXXVII. Della Pena di chi ricevesse il Giuoco de' Dadi c. 6. t.º

Cap: XXXVIII. Che ognuno del detto Castello debba fare un Orto nel suo Terreno c. 6. t.º

Cap: XXXIX. Che ciascuno del d.º Castello debba piantare ne suoi Terreni Alberi Domestici c. 6. t.º

Cap: XL. Della Pena di chi non andasse alle Opere della Comunità c. 7.

Cap: XLI. Della Pena di chi facesse danno in qualche Orto c. 7.

Cap: XLII. Della Pena di chi dasse danno nelle Biade di qualcheduno c. 7.

Cap: XLIII. Della Pena di chi dasse danno in qualche albero Domestico c. 7. t.º

Cap: XLIV. Della Pena di chi dasse danno nelle Pergole della Comunità, o di altri @ 7. t.º

Cap: XLV. Di chi dasse danno nelle Vigne di qualcheduno @ 7. t.º

Cap: XLVI. Di chi dasse danno in qualche Vigna cogli animali @ 8.

Cap: XLVII. Di chi dasse danno in qualche Canneto @ 8.

Cap: XLVIII. Di chi dasse danno nelle Fave, e altri Legumi @ 8.

Cap: XLIX. Della Pena di chi dasse danno in qualche Rigetto di qualcuno @ 8. t.º

Cap: L. Della Pena de Forestieri che facessero danno @ 8. t.º

Cap: LI. Della Pena di chi dasse Danno con Bestie nei Campi senza Custodia @ 9

Cap: LII. Della Pena di chi attraversasse le Terre @ 9.

Cap: LIII. Dell' Offizio del Sindaco di d.º Castello @ 9.

Cap: LIV. Di chi trapportasse la Libra de Forestieri abitanti in d.º Castello @ 9. t.º

Cap: LV. Che ogni Tosscianese faccia descrivere i Beni, che possiede @ 9. t.º

Cap: LVI. Della Pena di chi non venisse ai Morti @ 10.

Cap: LVII. Che il Capitano sia obbligato a prendere la Custodia @ 10

Cap: LVIII. Che non si possino tenere Capre da latte, e Porci @ 10.
Cap: LIX. Che i Cani si debbino tenere legati @ 10. t.
Cap: LX. Del Salario del Sindico di d.° Castello, e del suo offizio @ 10. t.°
Cap: LXI. Che i Sindici siano tenuti a render conto dopo il loro offizio @ 11.
Cap: LXII. Della Pena da mettersi nel Ceppo della Comunità @ 11.
Cap: LXIII. Della Parte dell'utile spettante al Vicario della Comunità @ 11.
Cap: LXIV. Della Pena di chi occupasse una, o un altra parte de' Beni della Comunità @ 11. t.
Cap: LXV. Della Pena di chi trasportasse i Beni della Comunità @ 11. t.°
Cap: LXVI. Che tutti quelli, che ritenessero qualche Massarizia, o altre cose della Comunità debbino notificarlo @ 11. t.
Cap: LXVII. Di chi dasse danno nel Fosso della Com.tà @ 12
Cap: LXVIII. Che ciascun Sindico debba denunziare il Denaro ricevuto @ 12.
Cap: LXIX. Della Pena di chi ricusasse dare il Pegno al Balio @ 12. t.

Cap: LXX. Della Pena di chi dasse Danno nel Colle di S. Patrignano @ 12. t.

Cap: LXXI. Che a chiunque sia lecito di accusare il Danno dato nelle sue Possessioni @ 12. t.

Cap: LXXII. Della Pena di chi andasse di Notte per il d.o Castello @ 13.

Cap: LXXIII. Che il Vicario di d.o Castello debba forzare i Forastieri al pagamento dovuto a qualche Forscianese @ 13.

Cap: LXXIV. Di chi dasse danno alle Siepi @ 13.

Cap: LXXV. Della Pena di chi portasse qualche ambasciata contro la Comunità @ 13. t.

Cap: LXXVI. Che nessuno possa eleggere sestesso a qualche Offizio @ 13. t.

Cap: LXXVII. Dell' Arbitrio del Vicario @ 13. t.

Cap: LXXVIII. Di quelli, che vengono all' Adunanza, e chi debbono essere @ 13. t.

Cap: LXXIX Che il Vicario sia obbligato a esaminare fuori del d.o Castello @ 14.

Cap: LXXX Che quelli che vengono all' Adunanza debbono sedere @ 14

Cap: LXXXI. Quando qualcuno fosse gravato p le

Fazioni della Comunità @ 14

Cap: LXXXII. Di quelli, che andassero a Perugia per ambasciate della Comunità @ 14. t.

Cap: LXXXIII. Che il Vicario non possa assentarsi dal d.º Castello @ 14. t.º

Cap: LXXXIV. Che il Vicario sia obbligato di stare al Sindacato @ 14. t.º

Cap: LXXXVI In quali luoghi non si proceda per i danni dati @ 15.

Cap: LXXXVII. Del modo col quale debba procedere il Vicario di d.º Castello p l'esazione di qualche debito p quei debitori citati avanti il med.º @ 15.

1419. 11 Marzo

Consiglio tenuto p la riforma di alcune Rubriche, e della maniera di passare i Partiti @ 15. t.º

1433. 15. Gennajo

Consiglio tenuto circa il Catasto, e il pagamento delle Collette @ 17.

1437. 17 Dicembre

Consiglio tenuto p la moderazione di una Rubrica sul rendimento de Conti @ 18. t.º

1445 30 Novembre

Consiglio tenuto p. la moderazione di qualche Rubrica @ 19.

1467. 22. Novembre

Consiglio tenuto circa la pena di chi non obbedisse ai Massarj ed altro @ 20

1468. 11. Agosto

Consiglio tenuto sopra varj interessi @ 21.

1470 10. Novembre

Consiglio tenuto circa l'arbitrio de' Massarj @ 22.

1486 12 Giugno

Lettera del Vescovo di Rimini Vice-Legato di Perugia, colla quale stabilisce alcune Pene contro quelli che Bestemmiano, che giocano a Dadi, o altro giuoco proibito, che portano di notte l'arme @ 23.

Decreto circa il Macello, ed altro @ 23. t.°

Costituzione dell'Officio de' Capitani del Contado, rinovate da Gio: Batta Savelli creato in quell' anno Cardinale @ 24. t.°

Cap: I. Dè Capitani per quanto tempo, e di quale età debbino essere, e loro famiglia, Salario, e Giuramento da darsi dalle Sicurtà @ 14. t.º

Cap: II. Delle Bandiere da portarsi nell'ingresso dell'Offizio, della visita da farsi, e delle lettere, ed ordini dell'Offizio da leggersi, e de luoghi della Residenza @ 15.

Cap: 3. De Vicarj, loro elezione, Offizio, Salario, e degli Emolumenti, e Libri da farsi da loro @ 15. tergo

Cap: 4. Del Sussidio del Fuoco da esigersi, e modo di fare i Pegni @ 16. t.º

Cap: 5. Che i Capitani non prendino la Decima, ne possino conoscere più delle 15 Libre di denari, ne prendere esecuzione, se non una sol volta quando sarà pagata la Sorte principale @ 17.

Cap: 6. Che i Capitani siano tenuti a prendere i Ribelli, e Condannati, e assistere agli Offiziali che vogliono prenderli, e possino conoscere fino a cinque Libre @ 17. t.º

Cap: 7. Dè Bestemmiatori, Giocatori, e Delatori di Armi da punirsi @ 18

Cap: 8. Di conoscere i Danni dati @ 18.

Cap: 9. Di fortificare i Castelli, e Muri da farsi, e di far la pace trà le Persone discordi @ 18

Cap: 10. Che i Podestà dè Castelli obbedischino ai Capitani @ 18.

Cap: 11. Che non possino ricevere dai Sudditi regali, ne contrattare con essi @ 18. t.°

Cap: 12. De Balii, e loro Offizio, e del Viatico ad essi dovuto @ 18. t.°

Cap: 13. Che nessuno possa chiamarsi, o traersi fuori dal primo Foro @ 18. t.°

Cap: 14. Delle Pene degli eccessi da applicarsi alla Camera dè Massari, e delle Pene dei disubbidienti da mettersi in Cippo @ 19.

Cap: 15. Che i Cittadini Rustici si abbino per Comunitativi @ 19.

Cap: 16. Che il Capitano, e suoi Famigli non possino portare Armi proibite @ 19. t.°

Cap: 17. Che per il Sussidio, osia Colletta del

Salario de' Capitani non possa farsi esecuzione, se non nel luogo ove abita il Debitore @ 29. t.

Cap: 18. Che il Salario del Capitano di P. S. P. come delle altre Porte si paghi col Bollettino del Tesoriere @ 29. t.

Cap: 19. Che le Pene dove non sono espresse s'intendino riservate al Legato, o al Governatore @ 30.

Cap: 20. Nel Sindacare i Capitani, e loro Vicarj, e della mercede da pagarsi à Sindacatori @ 30.

Cap: 21. Che le presenti Costituzioni non si possino infrangere, ne mutare se non con la Autorità del Sommo Pontefice @ 30.

Consiglio tenuto dalla Comunità di Sorsciano circa la d.a Costituzione @ 30. t.

82

1494

Consiglio tenuto per varj Affari @ 31.

1567 15 Giugno

Memoriale dato dalla Comunità di Torsciano al Vice-Legato. @ 31. t.°

de pena non euntis [illegible] — 1
de pena ferentibus arma contra [illegible] ser Bartolomeum — 1
de pena facientis brigam in terra ser Bartolomei — 1
de pena portantis arma in castro — 1
de pena blasfemantium — 1
de electione consiliariorum — 1
de electione potonariorum — 2
de electione terminatorum — 2
de electione offitialium ad [illegible] collas — 2
de electione offitialium [illegible] super postes — 2
de pena [illegible] in fonte — 2
de pena dicentis [illegible] — 2
de pena dicentis verba iniuriosa — 3
de pena laborantis die sabbati post vesperas — 3
de laborantibus die festivitatibus — 3
de [illegible] die dominicis — 3
de pena mulierum vociferantium — 3
de pena occupantium aliquam [illegible] — 3
Quod nulla mulier debet [illegible] in ecclesia [illegible] — 3
De pena [illegible] super [illegible] dicte ecclesie — 4
de pena portantis arma in dicta ecclesia — 4
Quod macellatores non possint [illegible] in terra aliquam bestiam — 4
de pena mictentis in terra [illegible] aliquam bestiam [illegible] — 4
Quomodo debet eligi [illegible] — 4
civilibus causis — de modo [illegible] in causis civilibus — 4
de pena respondentis [illegible] —
de pena [illegible] —
de [illegible] —
de pena [illegible] ad [illegible] —
Quod [illegible] —
de pena non obbedientis [illegible] —
de pena non venientis ad [illegible] —
de pena [illegible] —
de pena [illegible] arma [illegible] —
de pena ludentis ad [illegible] —
de pena [illegible] ludum —
Quod omnes de dicto [illegible]

Ms 966

10 r

dapni data

de pena non euntibus ad opera com(unis) — rubrica — 7
de pena dantibus dampnum in orto — rubrica — 7
de pena dantibus dampnum in blado alieno — rubrica — 7
de pena dantibus dampnum in arboribus domesticis — rubrica — 8
de pena incidentibus alienas arbores — rubrica — 8
de pena dantibus dampnum [illegible] — rubrica — 8
de pena dantibus dampnum in vineis — rubrica — 8
de pena dantibus dampnum in vineis [illegible] rubrica — 8
de pena dantibus dampnum in canneto — rubrica — 8
de pena dantibus dampnum in frumento et aliis leguminibus rubrica — 8
de pena dantibus dampnum in [illegible] rubrica — 8
de pena dantibus dampnum forest[illegible] — rubrica — 8
de pena dantibus dampnum [illegible] aratis rubrica — 9
de pena transeuntibus terras [illegible] rubrica — 9
de officio sindicorum — rubrica — 9
de [illegible] libros forensium — rubrica — 9
Quod omnes forenses [illegible] et sindici [illegible] [illegible] rubrica — 9
de pena venientibus ad [illegible] rubrica — 10
Quod [illegible] tenentur [illegible] rubrica 10
De [illegible] rubrica Labrissi 10
Quod [illegible] debeant [illegible] — rubrica 10
de salario sindicorum — rubrica 10
de dantibus dampnum in [illegible] — rubrica 12
de pena [illegible] — rubrica 12
de pena dantibus dampnum in [illegible] patrimonii — rubrica 12
de cognoscendo in [illegible] — rubrica 13
de dantibus dampnum [illegible] — rubrica 13

Quod sindici teneantur [illegible] post [illegible] rubrica 11
de pena [illegible] — rubrica 11
de pena [illegible]
de pena [illegible] bona [illegible] — rubrica 11
de pena [illegible] bona [illegible] — rubrica 11
Quod [illegible] debeat [illegible] rubrica 11

[illegible]
[illegible]

In nomine domini amen. Anno domini Millesimo cccc xxvj inditione
quarta tempore sanctissimi in Christo patris et domini domini Martini
divina providentia pape quinti et die xxviij mensis octubris infra
scripta sunt statuta et ordinamenta ac reformationes communis
et hominum castri Torsciani condita publice facta ordinata et re
formata per generalem adunantiam hominum dicti castri prout
de dicta reformatione latius constat manu mei ... notarii
infra quorum statuta infra scripta per ordinem apparet:

De pena non euntis ad alluminariam in vigilia sancti Bartolomei. Rubrica

1 In primis statuerunt et ordinaverunt quod omnes homines de dicto castro
de ... pro quolibet foculari in vigilia gloriosissimi apostoli san
cti Bartolomei de mense Augusti debeat venire ad palatium co
munis pro facula et cum ea accensa debeat ire ad alumi
nariam cum processione sub pena trium soldorum pro quolibet con
trafaciente quos tres solidos denariorum debeat mitti in tempore com
munis ... quolibet sindicus qui pro tempore erit teneatur et de
beat adportare faculas ... pro quolibet foculari pon
deris duarum librarum pro qualibet et si ipse dictus sindicus fuerit negli
gens in adportando dictas faculas solvat in solutione teneatur et de
beat nomine pene libre quinque denariorum — Item

De pena portantium arma in festo sancti Bartolomei. Rubrica

2 Statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona tam Torscia
nensis nec aliqua alia persona audeat vel presumat ferre aliquod
genus armorum tam offendibilium quam defendibilium per dictum castrum
Torsciani in die festivitatis sancti Bartolomei pena cuilibet
contrafacienti decem solidos denariorum pro quolibet genere
armorum et vice qualibet.

De pena facientis rixam in festo sancti Bartolomei

3 Statuerunt et ordinaverunt quod quicumque de dicto castro Torscia
ni vel aliqua alia persona fecerit aliquam rixam in dicto castro
in vigilia seu in festo sancti Bartolomei seu in die sequenti post

denariorum solverit solvat et solvere teneatur et debeat nomine penae solidos
viginti denariorum et si zissam fecerit judex eiusdem solvat nomine pene
solidos quadraginta denariorum et habeat medietatem dicte pene

De pena portantium arma de nocte per dictum castrum rubrica

Statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona cuiuscumque status
seu conditionis existat audeat vel presumat ferre aliqua ar-
ma dampnabilia de nocte per dictum castrum pena
cuilibet contrafacienti et pro quolibet genere armorum decem
solidos denariorum et hoc non habeat locum in illis qui irent ad
faciendam custodiam et quilibet possit esse accusator et habeat quar-
tam partem dicte pene et teneatur sibi credentia

De pena blasfemantis deum virginem Mariam vel sanctos rubrica

De pena blasfemantis deum virginem vel apostolos et alios sanctos

Statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona cuiuscumque status
et conditionis existat audeat vel presumat blasfemare dominum
deum yhesum christum vel eius matrem virginem Mariam videlicet di-
cendo maledicto sia solvat nomine pene quotiens contrafecerit solidos
decem denariorum pro qualibet vice et si dixerit per lo culo o per la peccata
solvat nomine pene pro qualibet vice solidos quinque denariorum et si dixerit che
de lavo sia sconfitto sia malgrato o altra quocumque alio modo
vituperose dixerit vel iuraverit per corpus vel sanguinem christi vel similia
solvat nomine pene pro qualibet vice unum bolognenum et si male
dixerit et blasfemaverit aliquem apostolum videlicet sanctum pe-
trum sanctum paulum sanctum bartolomeum vel alios apostolos et
martires videlicet sanctum laurentium sanctum herculanum et sanctum
costantium dicendo maledetto sia solvat nomine pene pro qualibet vice
et quinque solidos denariorum et si blasfemaverit aliquem alium sanctum vel
sanctam vel iuraverit per ventre vel per fatta solvat nomine pene duos
bolognenos pro qualibet vice et pro quolibet contrafaciente et quilibet sit
licitum accusare et teneatur sibi secretum et vicarius qui pro
tempore fuerit teneatur et debeat super predictis procedere et habeat et habere
debeat medietatem dictarum penarum

De electione consiliariorum rubrica

De electione consiliariorum rubrica

Statuerunt et ordinaverunt quod electio consiliariorum dicti castri de-
beat fieri pro sex mensibus uno vice et sic subcessive eligantur de-

sex mensibus in sex mensibus consiliarii eligi debeant in adunantia ge
nerali dicti castri ad bussolos albos et nigros et quod quicumque habebit bus
solum nigrum debeat vocare et eligere unum ex massariis dicti ca
stri et modo predicto eligantur octo consiliarii, qui octo consilia
rii quatuor eligantur ab una parte castri et alii quatuor ab
alia parte more antiquitus consueto, qui consiliarii tenea
ntur et debeant ire in palato ad omnem requisitionem vicarii
dicti castri ad consulendum et ad providendum ea que sunt utilia pro dicto com
muni et habeant arbitrium congregari facere adunantiam dicti castri prout eis
videbitur fore oportunum et etiam expendendi de pecuniis communis usque
in quinquaginta solidis denariorum pro utilitatibus communis ~~et cetera~~

de electione portonariorum rubrica

De electione portonariorum seu clavigerorum rubrica

Statuerunt et ordinaverunt quod in adunantia generali dicti castri eliga
ntur de duobus mensibus in duos menses quatuor homines de dicto castro qui habeant

vij claves portarum et teneantur claudere et aperire de mane et de sero
horis congruis et debitis qui quatuor massarii pro dicto tempore nomi
natim faciant custodiam de dictatum

de electione terminatorum

De electione terminatorum rubrica

Statuerunt et ordinaverunt quod in eadem adunantia eligantur magistri
duo homines de dicto castro qui habeant terminare et terminos ponere, et eo

viij minus ut eis videbitur iustum fore omni remoto arbitrio et potestate
et similiter habeant arbitrium providere super usurpis occupatis per districtum
dicti castri et ipsa reducere et reduci facere in pristino statu

de electione offitialium ad ponendum collectas et solvendum debita communis

De electione offitialium ad ponendum collectas rubrica

Statuerunt et ordinaverunt quod in eadem adunantia modo et ordine
predictis eligantur quatuor boni homines de dicto castro qui habeant plenum
viiij arbitrium calculandi omnia debita iusta et rationabilia dicti communis
et ipsa debita vera, visa et calculata possint et valeant ...

ponere collam pro libra et catastro prout eis videbitur convenire omnibus
habentibus libram et catastrum in dicto castro Torsciani seu in civitate Pe-
rusii prout homines et personas decebit. et pro illa libra et catastro quilibet
teneatur solvere impositam imponendam per ipsos massarios in
illud terminum per ipsos declaratis et declarandis et cum illis pe-
nis solidorum decem qui fuerint negligentes in solvendo in ipsis ter-
minis. Et vicarius qui pro tempore fuerit teneatur et debeat vinculo
iuramenti facere executionem contra delinquentes.

de Electione offitialium super postis

De Electione offitialium super postis etc.

Statuerunt et ordinaverunt quod singulis annis mense ianuarii per dominos
eligantur quatuor boni homines de dicto castro ad brevia vel ad sortem. Qui
quatuor homines habeant auctoritatem capere pretia postarum que solvun-
tur in communitate dicti castri et capere illum denarium de ipsis postis
prout eis videbitur fore melius et utilius pro dicto communi et vica-
rius dicti castri teneatur et debeat mictere ad petitionem illorum
dictum quod eisdem massariis videbitur pro utilitate communis convenire

De pena lavantium in fonte puteis vel prope etc.

De pena lavantium in fontibus puteis vel prope

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
cuiuscumque status et conditionis existat audeat vel presumat
lavare vel aliquam aliam turpitudinem facere in puteis
aut fontibus existentibus existentibus in ipso castro vel circa
dictum castrum per territorium ipsius castri vel prope ipsis fon-
tibus et puteis per viginti quinque pedes pena cuilibet
contrafacienti et vice qualibet solidos quinque denariorum
et quilibet possit esse accusator et habeat tertiam partem dicte pene
et teneatur secretum

De pena dicentis verbum canum vel fabia

De pena dicentis verbum canum vel fabia

Statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona de dicto castro vel habitans
vero audeat vel presumat blasfemare aliquid dicendo che ghe nin

dimicant rabbia o(mn)i extrasanguine pena cuilibet contra facienti pro quolibet predictorum maleficiorum et pro qualibet vice sex denarios et viranus de predictis teneantur facere executionem

De pena dicentium alicui verba iniuriosa. Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro vel habitans in eo audeat vel presumat dicere alicui verba iniuriosa videlicet tu mentis per la gola traditore falso ladro forone puctana ruffiana vel hiis similia vel maliare factiana vel rempperantis(?) minus solidos quinque denariorum pro quolibet verbo usque ad decem solidos denariorum et non ultra pro qualibet vice vel verba similia non obstante quod in hoc statuto non sunt declarata ex quibus stetur discretioni vicarii — non dicere verba iniuriosa

De pena laborantium die sabati post vesperas. Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro vel in eo habitans audeat vel presumat laborare nec laborari facere in dicto castro et eius districtu in diebus sabati post vesperas videlicet post tertium sonum campane vel ecclesie sancti Petri, excepto quod similibus sit licitum facere erbam in (s)latis vel alibi et tempore estatis facere areas et qui contra fecerit aliter solvere teneatur nomine pene pro qualibet vice solidos unos denariorum

De laborantibus festivitatibus apostolorum et aliorum sanctorum. Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro vel habitans in eo audeat vel presumat laborare nec laborari facere in diebus festivitatibus apostolorum in diebus pasce et resurrectionis et pentecosten cum duobus diebus sequentibus in die nativitatis domini in festo sancti Stefani in diebus veneris martii [illegible] in die veneris sancti pena cuilibet contra facienti et pro qualibet vice solidos quinque denariorum et in eadem pena incurrat si laboraverit in diebus dominicis et festivitatibus domini in festo omnium sanctorum sancti Laurentii sancti Herculani et Costantii sancti Antonii et sancte Caterine

sancti Lucie [illegible]

Salvo quod liceat unicuique ire prisimum cum bestiis carichis lignorum blade et palearum et etiam facere extra et adportare et aliud strami sine ali qua pena aliquo non obstante

De somegiatibus diebus dominicalibus rubrica

de somegiatibus diebus dominicalibus rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona cuiuscumque
xlv cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat somegiare nec
alium aliud laboritium facere in diebus dominicalibus vel bastum po
nere in aliqua bestia cum somegiandi pena cuilibet contra
facienti et pro qualibet vice solidos quinque denariorum

De pena Mulierum vociferantium rubrica

de pena mulierum vociferantium rubrica

Statuimus ordinamus et reformamus quod nulla mulier cuiuscumque
cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat gridare seu vociferare
in dicto castro Torsiani cum aliqua alia muliere pena quinque
xlvi soldorum denariorum pro qualibet contra faciente et eadem pena puniatur
tur si dixerit dicta verba iniuriosa prout supra loquitur de
verbis iniuriosis

De pena occupantium aliquas stratas cum litaminibus rubrica

de pena occupantium strattam cum litamine rubrica

xlvii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quicumque de dicto
castro Torsiani vel extra habitans fecerit aliquem motonem
litaminis prope domos dicti castri teneatur et debeat ipsum litamen
elevare et removere ipsam viam in terminum quindecim dierum pena
cuilibet contra facienti et pro qualibet vice quinque solidos denariorum . Et sub
cessive de xv. diebus in xv. diebus sit eadem pena donec ipsum litamen
elevaverit et vicarius teneatur facere executionem de xv. diebus
in xv. dies et etiam removere stratas ac semel in mense et
faciat bannum et quicumque non removerit ante domum suam sol
vat et solvere teneatur et debeat qualibet vice solidum unum denariorum

De Mulieres non debeant stare in ecclesia sancti Bartolomei super murum rubrica

Quod mulieres non debeant stare in ecclesia sancti Bartolomei super murum quod est in medio ecclesie rubrica

xlviii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt Quod nulla mulier

cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat stare in ecclesia sancti Pto-
lomei supra murum qui est in medio dicte ecclesie tempore quo dicitur divi-
num offitium pena pro qualibet contrafaciente quinque soldorum denariorum :–

De pena hominum stantium super scalas ante altare sancti Ptolomei Rubrica

de pena hominum stantium super scalas in altare sancti Ptolomei Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nullus homo de dicto
castro Torsciani vel ibi habitans audeat vel presumat stare super sca-
las que sunt iuxta altare sancti Ptolomei dum dicitur divinum offi-
tium pena cuilibet contrafacienti et pro qualibet vice quinque soldos denariorum
set omnes teneantur stare a scalis infra

xx

De pena portantium arma in ecclesia sancti Ptolomei Rubrica

de pena portantium arma in dicta ecclesia sancti Ptolomei

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
de dicto castro vel ibi habitans audeat vel presumat stare in dicta ecclesia
sancti Ptolomei quando dicitur divinum offitium cum aliquo genere armo-
rum offendibilium pena cuilibet contrafacienti et pro qualibet vice
decem soldos denariorum et vicarius dicti castri teneatur fa-
cere executionem et quilibet possit esse accusator et adhibeatur
sibi fides cum uno teste iuramento et teneatur sibi credentia :–

xxi

Quod macellatores non possint interficere aliquam bestiam Rubrica

Quod macellatores non possint interficere aliquam bestiam sine licentia vicarii Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quicumque vellet
macellare aliquam bestiam seu aliud animal in castro Torsciani
aut voluerit artem macellatorum exercere in ipso castro non
possit nec valeat interficere aliquam bestiam sine licentia
vicarii dicti castri qui pro tempore erit pena cuilibet contrafacien-
ti qualibet vice et pro qualibet bestia decem soldos denariorum et
vicarius teneatur predicta macellatoribus notificare

xxii

De pena mictentis in dictum castrum aliquam bestiam mortuam Rubrica

de pena mictentis in dictum castrum aliquam bestiam mortuam

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona cuiuscumque

xxiii

status et conditionis existat audeat vel presumat mictere aliquam
bestiam mortuam infra dicto castro Torsciani contra voluntatem sine macellatori
pena decem solidorum denariorum pro qualibet contrafaciente et quibuslibet vice et
si contingeret casus quod aliqua bestia esset infecta a morbo vel foret
spallata vel aliter esset mortua quod tunc tales bestie possint vendi
di extra portam dicti castri ad hoc ut omnes habeant notitiam quod
dicta talis bestia est casualiter infecta

Quomodo debeat eligi vicarius dicti castri rubrica

Quomodo debeat eligi vicarius rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod vicarius castri
Torsciani debeat eligi per duos menses ante finem offitii vicarii
qui in tempore est in offitio isto modo videlicet quod in adunantia generali dicti
xxxiii castri fiat sex bruscioli nigri et sic eligantur sex boni
homines per illos quibus tetigerit tales brusciolos videlicet tres per una
libet parte qui vero sex boni homines teneantur eligere vicarium infra octo
dies proxime sequentes computatos a die facte electionis eorum cum
salario declarato in adunantia et si predicti non facerent infra dictum
terminum quod dictam dictam electionem et non possit facere post dictum
terminum et non valeat nec teneat et de novo eligantur sex alii
massarii similiter in adunantia qui habeant eligere vicarium ut dictum
est cum arbitrio auctoritate potestate et [illegible]

De modo et ordine congnoscendi causas civiles rubrica

De citationibus faciendis in causis civilibus rubrica

nota [illegible] Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod vicarius dicti castri
[illegible] Torsciani teneatur et debeat sedere ad banchum ad ius reddendum dominica
[illegible] qualibet post tertiam de mane et de sero horis competentibus et dictus vicarius
causas possit et valeat congnoscere inter Torscianenses usque ad quanti
xxx tatem quinque librarum denariorum et si aliquis civis vellet agere
contra aliquem Torscianensem dictus vicarius possit et valeat congno
scere usque ad quatraginta solidorum denariorum et si aliquis Torscianensis
vellet agere contra aliquem forensem quod vicarius valeat congno
scere contra forensem usque ad decem libras denariorum hoc modo videlicet quod si reus
comparuerit et confitetur debitum quod tunc sicut Torscianensis statua
tur eidem terminus octo dierum ad solvendum et elapso termino gravetur realiter et
personaliter ad solvendum et si debitum negaretur statuatur terminus

actori ad probandum aut difiniatur per vicarium pro defectu
in vicarii videbitur convenire et si aliquis citaret debitorem suo
coram vicario et eidem foret reprobatum per actorem ipsum debere coram vicario quod
tunc vicarius mandet illi reo quod non recedat de palatio quousque
satisfatiat dicto suo creditori et nichilominus solvat pro
pena pro quolibet viginti solidos denariorum fatiens contra Et si aliquis
forensis vellet agere contra aliquem torsciamensem primo
et ante omnia debeat satisdare et vicarius possit cognoscere
usque ad xl solidos denariorum et non ultra et teneatur solvere decimum
forensis ad ratam xii denariorum pro qualibet libra et torsciamensibus te
neatur solvere decimum Et quilibet qui velit agere contra
aliquem solvat pro prima citatione unum denarium et non ultra
et si aliquis torscianensis teneretur habere aliquid ab aliquo fo
rense possit et valeat ipsum facere sequestrari et debitum esse
verum et demum possit fieri executionem contra personam
illius donec satisdet de iudicato sisti et iudicatum solvere

De pena repudiantis bancum Rubrica

De pena repudiantis bancum

xxvj Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nullus
torscianensis possit nec valeat repudiare nec recusare
bancum seu tribunal dicti castri dicendo volo sta
re iuri in dicto castro coram vicario dicti castri pena
cuilibet contra fatienti viginti solidos denariorum quam penam vi
carius qui erit in tempore de facto fatiat solvere et mitti
in capse comunis

De pena renuentis offitium in castro Torsciani Rubrica

De pena renuentis offitium in castro Torsciani Rubrica

xxvij Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nullus homo
de dicto castro Torsciani qui fuerit electus ad aliquod offitium tam
per adunantiam generalem quam per consiliarios dicti comunis audeat vel
presumat ipsum offitium renuntiare pena cuilibet contra fatienti decem
solidos denariorum et vicarius teneatur facere executionem

Quod custodes portarum debeant habere tria arma rubrica

Quod custodes portarum debeant ferre tria arma rubrica

xxvii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod custodes portarum dicti castri Terlagni qui stabunt et stare tenentur ad custodiendum portas dicti castri tam de die quam de nocte teneantur habere tria arma ad minus ad dictam custodiam faciendam pena cuilibet contrafacienti quinque solidos denariorum

De pena non stantium ad custodiam rubrica

de pena illorum qui non starent ad custodiam

xxviii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod si aliquis ex custodibus portarum dicti castri non fuerit repertus per vicarium stare ad portam ad quam est deputatus stare ad custodiendum de die solvat pro qualibet potestatura duodecim denarios et de nocte quinque solidos denariorum et hoc intelligatur de nocte in omnibus portis et si aliquis custos fuerit repertus de nocte dormire solvat pro qualibet vice duodecim denarios

Quod custodes portarum puniant forenses rubrica

Quod custodes de die teneantur punire forenses rubrica

xxix Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod si aliquis forensis venerit ad portam dicti castri Terlagni cum armis vel sine si cum armis arma debeat dimittere ad portam nisi haberet licentiam si vellet transire per ipsum castrum pena cuilibet contrafacienti decem solidos pro qualibet vice dimittere et custodes dictarum portarum non dimittant ipsos forenses intrare intus dictum castrum sine licentia vicarii pena cuilibet custodi duos solidos denariorum

De pena custodum recedentium de custodia rubrica

de pena custodum recedentium de custodia rubrica

xxx Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nullus custos de dicto castro portas et deputatus ad faciendum custodiam in aliqua parte dicti castri intus vel extra tam de die quam de nocte debeat recedere de dicto loco nisi ad horam debitam et consuetam videlicet si de die ad primam horam noctis dum campana non auditur si de nocte dimane post ortum solis pena cuilibet contrafacienti pro qualibet vice quinque solidos denariorum

de pena non obedientis precepta vicarii rubrica

De pena non obedientis precepta vicarii rubrica

xxxi Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet de dicto castro vel

inter castro habitans vel eius districtu teneatur et debeat obedire mandatis
vicarii dicti castri qui pro tempore fuerit pena cuiuslibet contrafacienti quinque solidorum denariorum
volumus tamen quod vicarius dicti castri audeat vel presumat
ullo tempore aliquo quesito colore cogere aliquem terrazanum vel in eo ha
bitantem ad faciendum aliquod opus manuale vel cum aliqua be
stia ad petitionem alicuius persone nisi pro factis communis dicti castri tantum
et aliter non et si quis factum foret minime obediatur nec teneatur ad
aliquam penam

De pena non venientibus ad adunantiam facta

De pena non venientibus ad adunantiam

lxxx Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quando vicarius
dicti castri fecerit fieri adunantiam seu bannitum dicti castri quod quilibet
qui est descriptus in reamisitione debeat accedere ad locum adunantiam
ad primum sonum campane communis pena cuiuslibet contrafacienti quinque solidorum pro vice
qualibet

De pena rumpentis dum arengantur seu consulentur facta

De pena rumpentis dum aliquis arengat in adunantia

lxxxx Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quando fit
adunantia nulla persona in dicta adunantia existens audeat vel presumat
ullo quesito colore dum aliquis consulerit et dixerit super positis pro
positis per vicarium in dicta adunantia surgere nec elevare nec dictum con
silium rumpere pena cuiuslibet contrafacienti duodecim denariorum et
vicarius teneatur facere executionem vinculo iuramenti.

De pena ferentibus arma in adunantia facta

De pena ferentibus arma in adunantia

lxxx Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto
castro vel in eo habitans audeat vel presumat dum fit adunantia in ipso
castro portare in ipsa adunantia aliquod genus armorum pena cuiuslibet con
trafacienti quinque solidorum denariorum

De pena ludentium ad taxillos

De pena ludentium ad taxillos

lxxxx. Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro

vel vico habitans audeat vel presumat ludere ad aliquem ludum taxillorum
in dicto castro vel eius districtu ad penam decem solidorum pro quolibet contra
f. 10 facientem et qualibet vice et quilibet possit esse accusator et habeat quar-
tam partem pene et teneatur secretum et stetur eius sacramento
et si fuerit de nocte solvat nomine pene viginti solidos denariorum. -

De pena receptantium ludum taxillorum rubrica

receptantium ludum

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quicumque recep-
taverit ludum aliquem taxillorum in dicto castro vel eius districtu si
de die solvat nomine pene vice qualibet solidos viginti denariorum Et
xxxvij si de nocte vice qualibet solvat solidos quadraginta denariorum et
quilibet possit esse accusator et habeat quartam partem banni et te-
neatur sibi credentia

Quod omnis de dicto castro debeat facere ortum rubrica

Quod omnis debeat facere ortum

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod omnis de dicto
castro teneatur et debeat facere vel fieri facere ortum
in suis possessionibus et bonis in principio cuiuslibet anni vel primo pena cui-
xxxviij libet contrafacienti decem solidos denariorum et vicarius dicti castri qui
f. co. pro tempore fuerit teneatur investigare contrafacientes et executionem
facere ut supra. -

Quod quilibet de dicto castro teneatur plantare arbores domesticos rubrica

Quod quilibet teneatur plantare arbores domesticos

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet de dicto
castro seu in ipso castro habitans videlicet unus pro quolibet focularii
teneatur et debeat anno quolibet plantare in possessionibus suis
xxxviiij vel in quibus laborat quinque plantas arborum domesticorum ad mi-
nus pena cuilibet contrafacienti pro qualibet planta tres solidos denariorum
f. 3 Et quilibet vicarius dicti castri qui pro tempore fuerint te-
neatur et debeat super predictis inquirere et repertos culpabiles punire

De pena non euntibus ad opas communis. Rubrica

De pena non euntium ad opera communis

xl Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet de dicto castro vel incolatus teneatur et debeat accedere ad operas manuales vel cum bestiis fredas pro comuni terserium ad omnem requisitionem vicarii ipsius castri pena quinque solidorum denariorum pro qualibet contrafaciente et nichilominus teneatur dictum opus facere ad petitionem vicarii qui pro tempore erit

De pena dantibus dapnum in orto. Rubrica

De pena dantibus dapnum in orto

xli Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nullus persona cuiusque conditionis existat audeat vel presumat dare dapnum in alieno orto sub pena cuilibet contrafacienti de die quinque solidorum denariorum si de nocte decem solidorum denariorum pro quolibet. Si vero dapnum dederit in dictis ortis cum bestiis grossis solvat pro qualibet bestia grossa duos solidos de die si vero de nocte solvat pro qualibet bestia grossa solidos quinque denariorum. Et si dapnum dederit in dictis ortis cum bestiis minutis videlicet pecudibus solvat pro qualibet pecude tres denarios. Si dapnum dederit in dictis ortis cum capra seu porco magno vel parvo solvat pro qualibet capra seu porco solidos quinque denariorum

De pena dantibus dapnum in blado alieno. Rubrica

De pena dantibus dapnum in blado alieno

xlii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quicumque dederit dapnum sub in aliquibus bladis a kalendis novembris usque ad kalendas mensis martii videlicet ad traversandum intrando et exeundo solvat nomine pene qualibet vice duodecim denarios et a kalendis mensis martii usque ad kalendas mensis augusti solvat et solvere teneatur et debeat vice qualibet duos solidos denariorum. Si vero dapnum dederit in dictis bladis cum bestiis grossis solvat pro qualibet bestia grossa a kalendis mensis martii usque ad kalendas mensis augusti solidos quinque a kalendis mensis novembris usque ad kalendas mensis martii duodecim denarios pro qualibet bestia grossa et eadem pena sit de capris et porcis quod cum tempore dantis dapnum in dictis bladis solvat pro qualibet porco et pro qualibet capra solidos duos denariorum. Si vero dapnum dederit

Statutum de dapnis dapnum

Si vero dapnum dederit in dicto blado cum bestiis pecudinis solvat nomine pene pro qualibet bestia pecudina tres denarios in anno ultra et ... hoc non habeat locum in guardatoribus bestiis pecudinis qui si darent dapnum in alieno blado et custodes incontinenti expellerent eas non teneantur ad aliquam penam et hoc stetur discretioni vicarii Si vero pre tererit aliquis bladum metendo vel erbam solvat nomine pene pro

pena metendi erbam

De pena dantibus dapnum in arboribus domesticis rubrica

de pena dantibus dapnum in arboribus domesticis

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat dare dapnum in arboribus domesticis alicuius persone in districtu dicti castri colligendo fenectum nec aliquid aliud dapnum pena cuilibet contrafacienti quinque solidorum denariorum.

xlm

De pena incidentibus aliquam arborem alienam rubrica

de pena incidentibus aliquam arborem alienam

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro vel eius districtu seu habitans audeat vel presumat incidere aliquam arborem alicuius sine licentia possessoris tam domesticam quam silvestrem et qualibet vice pena cuilibet contrafacienti ... solidos denariorum et teneatur reficere dapnum patienti.

xlm

de pena dantibus dapnum in pergulis communis et aliorum rubrica

De pena dantibus dapnum in pergulis communis et aliorum rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona audeat vel presumat dapnum dare in pergulis communis castri et seu in aliis pergulis aliarum personarum tam in dicto castro quam in fonte ipsius castri et eius districtu a kalendis mensis augusti usque ad kalendas mensis novembris pena cuilibet contrafacienti decem solidorum denariorum

xR

De dantibus dapnum in vineis alienis

de dantibus dapnum in vineis

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod si quis de dicto castro vel habitans in eo dederit aliquod dapnum in aliqua vinea

alicuius persone colligendo uvas. soluat et soluere teneatur et debeat
qualibet vice solidos quinque denariorum Et si aliqua persona fuerit reperta ad portandum
agrestam vel uvas soluat nomine pene pro quolibet raspo duos
solidos liceat tamen adportare de [illegible] suis duos raspos
uvarum seu agreste non ultra usque ad vindemias Et similiter
soluat si dederit dampnum in arboribus domesticis existentibus in alienis
vineis soluat vice qualibet solidos quinque denariorum et de quolibet dampno dato
in vinea soluere teneatur eadem pena.

De dantibus dampnum in vineis cum animalibus Rubrica

de dantibus dampnum in vineis cum animalibus

xlvii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod si aliquis de
dicto castro vel habitans in eo [vel alius] dederit dampnum in aliqua vinea al-
terius cum aliqua bestia grossa ullo tempore soluat et soluere
teneatur et debeat nomine pene pro qualibet bestia grossa soli-
dos decem denariorum et si dampnum dederit cum aliquo porco seu ca-
pra soluat nomine pene pro quolibet porco et qualibet capra
solidos decem denariorum si vero dampnum dederit cum aliqua alia be-
stia minuta soluat nomine pene pro qualibet tres denarios si non fuerint
uve et si fuerint uve soluat pro qualibet bestia [illegible]
[illegible] et si aliqua bestia fuerit ad stratam [illegible] et dampnum dederit puniatur si
[illegible] solidos [illegible] dederit de nocte [illegible] xl solidos pro qualibet bestia et qualibet vice

nota de B. [illegible]
ad [illegible]
[illegible] xx

De dantibus dampnum in canneto Rubrica

de dantibus dampnum in canneto

xlviii [Canneto] Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
de dicto castro seu habitans in ipso vel districtu audeat vel presumat
inferre aliquod dampnum in canneto alterius sine licentia patroni [illegible]
[illegible] et vice qualibet solidos quinque denariorum et dampnum emen-
det passo Et si dampnum dederit cum aliqua bestia grossa soluat
nomine pene pro qualibet bestia grossa solidos tres denariorum et pro quo-
libet porco et capra soluat solidos tres denariorum Et pro qualibet
alia bestia minuta soluat sex denarios.

de dantibus dampnum in fabis [illegible] et aliis leguminibus

De dantibus dampnum in fabis et aliis leguminibus Rubrica

xlviii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat dare dampnum aliquod
in aliquo genere leguminum seu [illegible] [illegible] solidos [illegible]

quinque solidos denariorum pro qualibet et qualibet vice. Et si aliquis
dapnum dederit cum aliqua bestia grossa capra vel porco solvat
pro qualibet dictarum bestiarum et vice qualibet dapnum datum
in aliquo genere leguminum tres solidos denariorum. Et si aliquis
dapnum dederit cum aliis bestiis minutis solvat pro qualibet
bestia minuta sex denarios et hoc non habeat locum usque ad quatuor
pecudes si custos illico expelleret ipsas et hoc stetur discre
tioni vicarii

De pena dantibus dapnum in argecto vel vero alienorum

de pena dantibus dapnum in argecto seu vero

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
de dicto castro vel in ipso habitans seu in districtu audeat vel presu
mat dare dapnum per se in aliquo argecto colligendo racemos
alienae personae pena cuilibet contrafacienti et vice qualibet
quinque solidos denariorum. Et si dapnum dederit cum ali
qua bestia grossa seu capra vel porco solvat pro qualibet
ipsarum nomine pene tres solidos denariorum

De pena forensium dantium dapnum

de pena forensium dantium dapnum in omnibus supradictis locis

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
cuiuscumque status et conditionis existat que non teneret
collas in dicto castro torsiani vel non habitaret in corpore
castro vel districtu audeat vel presumat dare aliquod dapnum
per se in districtu dicti castri torsiani pena decem solidorum
pro qualibet contrafacienti et qualibet vice. Et si dapnum dede
rit cum aliqua bestia grossa in aliquo genere bladi vi
nee canneti argecti vel in aliquo alio loco solvat et
solvere teneatur et debeat vice qualibet et pro qualibet
bestia grossa porco vel capra decem solidos denariorum et pro omnibus
aliis bestiis minutis duodecim denarios pro qualibet bestia minuta

de pen dantib dapna cu bestijs cu(n)tib astratiz

De pena dantib dapnu cu bestijs cutib astratu Rca

Pen. d. z. ad ste. tu. sin. custodir. lxj

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona cuiuscumque status et conditionis existat audeat vel presumat dare aliquod dapnum alicui persone cum bestijs cuntibus astratum pena cuilibet contrafacienti duplum illius pene que teneretur solvere si daret dapnum cum pastore et similiter duplicetur pene in omnibus dantibus dapnum de nocte tempore quod cum bestijs quam teneatur solvere duplum et penam duplicatam

De pena ad transversandum terras magistratas Rca

de pen ad transversandum terras magistratas

lxj

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona cuiuscumque status existat debeat adtraversare aliquam petiam terre magistratam et hominis pena cuilibet contrafacienti duodecim denariorum pro quolibet et cum bestijs grossis capris vel porcis pro qualibet bestia grossa duodecim denarios et pro qualibet matta pecudum duodecim denarios solvat nomine pene sine diminutione

De officio sindicatus dicti castri Rca

de officio sindicatus

lxij

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet homo de dicto castro Torsciani vel in eo habitans qui reperietur allibratus in armario librorum comunis perusii Torscianensis seu reperietur allibratus in terra Torsciani in ipsius comunis cum corum bonis teneatur et debeat facere officium sindicatus hoc modo videlicet quod officium sindicatus teneatur et debeat incipi ab illo qui habuerit maiorem libram et sic sequendo usque ad illos qui habent quinque libras qui non teneantur facere sindicatum quod officium sindicatus duret et durare debeat per tres menses et debeat publicari dictum sindicum in tertio calendis novos et tres dies ante finem officij alij sindici hoc modo quod videlicet cum catastrum in armario librorum comunis perusii et ceterum

catasterium existentium in ipso castro predicto sunt allibrati et descripti torscianenses cum eorum bonis et quicumque fuerit reptius descriptus maiorem libram in ipsis catastris vel altero ipsorum teneatur et debeat facere affictum sindicatus et si essent plures contenti in eodem gradu quod ille qui fuerit reptius descriptus primo in suo catastro in armario librorum comunis Perusii ille qui est primus teneatur dictum affictum incipere et sequere et sic reiterare et quilibet sindicus qui erit sic publicatus tenetur dictum affictum bene et legaliter bona fide facere sub pena quinquaginta librarum denariorum et addupplum et in terre dei comunis.

De adportantibus libram foresium in ipso castro

De adportantibus libram foresium in ipso castro

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod si quis de dicto castro torsciani emeret vel quocumque ad eius manus vel eius familie perveniret aliquam possessionem que unquam fuisset allibrata in catastro alicuius torscianensis vel ad minus per decem annos quod ille talis torscianensis vel illa teneatur et debeat dictam rem seu possessionem poni et describi facere in comuni catastro in ipso castro et non teneatur solvere factiones que imponerentur inter homines dicti castri nisi pro medietate libre illius possessionis que reperiretur allibrata et non ultra. Statuerunt autem quod si ullo tempore ille talis dominus dicte possessionis alienaverit alicui ipsam rem seu possessionem quocumque vel qualitercumque quod tunc alius possessor non possit nec valeat gaudere dictum beneficium sed teneatur et debeat solvere omnes factiones imponendas per dictum comune pro tota illa libra aliquo non obstante.

Quod omnes torscianenses faciant describi in eorum castris omnia bona eorum

Quod omnes torscianenses faciant describi et poni bona que possidet

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet de dicto castro torsciani vel in eo habitans qui habuerit seu possederit aliquam

possessionem que non est posita allibrata et descripta in suo catastro qui ipsam possessionem teneatur et debeat in suo catastro allibrari et describi facere infra duos menses a die quo ad eius manus et dominium pervenerit computandos pena cuiuslibet contrafacienti et pro qualibet vice viginti solidos denariorum et nichilominus cogatur ad solvendum collectas impositas et imponendas pro allibratione toto tempore quo ipsam possessionem habuit et tenuit.

Nō.

De pena non venientium ad mortuos. Rubrica

De pena non venientium ad mortuos

Ppena [illegible] ad mortuos

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod omnes qui sunt descripti in libro adunantie nomine castri videlicet quilibet scolaris teneatur et debeat ire ad sociandum et honorandum corpora defunctorum ad eorum animas super a domo defuncti usque ad ecclesiam seu sepulcrum et simile ab ipsa ecclesia usque ad domum defuncti sociare consanguineos nomine defuncti. Pena cuilibet contrafacienti non habenti legitimam excusationem quinque solidos denariorum.

Lviii

Ut capitaneus teneatur precipere custodiam Rubrica

Ut capudecci teneatur precipere custodias

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet capudecce dicti castri qui erunt in tempore teneatur et debeat precipere et mandare custodiam horis debitis et congruis omnibus de sua decina omni tempore quo mandatum fuerit per officialem vel banitorem dicti castri. Pena cuilibet contrafacienti et qualibet vice quinque solidos denariorum pro quolibet quo obmiserit mandare.

Lviiii

De capris et scrofis et porcis non tenendis

De capris scrofis et porcis non tenendis. Rubrica

Lviiii

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla

 Capra et porci ... per ... non possint etc.

persona cuiuscumque status et conditionis existat audeat vel presumat retinere in dicto castro terciam vel eius districtu aliquam capram vel scrofam pena cuilibet contrafacienti qualibet die quo contrafecerit duodecim denarios et inventor faciat illi fieri ... qui retinuerit dictas capras vel scrofas ad hoc ut non perdat ... licitum tamen pro aliquo infirmo cum licentia vicarii retinere unam capram in domo sua et alterno et de hoc stetur discretioni vicarii Et dictis dictus vicarius qui pro tempore erit teneatur et debeat facere executionem contra delinquentes pena quinque libr. den. de suo salario auferenda tempore sui sindicatus ad petitionem cuiuscumque petentis :– Liceat etiam unicuique retinere in domo sua unum porcum pro eius vita dummodo non vadat pasturando :– sub dicta pena et ... plures

Ut Canes debeant ligari

De Canibus debeant ligari Rubrica :–

Statuerunt ordinaverunt et Reformaverunt Quod quicumque de dicto castro vel habitans in ipso vel in districtu ipsius castri qui haberet aliquem canem teneatur et debeat ipsum canem tenere ligatum a die primo mensis
lx augusti usque ad decem dies mensis octubris pena cuilibet contrafacienti qualibet vice qua repertus fuerit disciolto quinque solidos denariorum et cuilibet sit licitum accusare cum eius iuramento et teneatur sibi secretum et vicarius teneatur facere executionem contra delinquentes :–

De salario sindici dicti castri et eius officio Rubrica

de salario sindici et extimatoribus dapnorum

Statuerunt ordinaverunt et Reformaverunt Quod quilibet Sindicus dicti castri teneatur et debeat habere pro eius salario et mercede predicto officio exercendo de
lxi pecunia dicti comunis tres libr. denariorum et non ultra teneatur tamen ire ad videndum omne dapnum de quo eidem fuit protestatum et ipsum dapnum extimare pro ut sibi

videbitur convenire et de predictis denariis datis exactori destret trom cuilibet sindico quem in erit in tempore etc.

Quod Sindici teneantur reddere rationem post depositum offitium. Rubrica

quod sindici teneantur reddere rationem post depositum offitium

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet sindicus dicti castri torsciani teneatur et debeat colligere omnes factiones que imponerentur tam per comune perusii quam per comune dicti castri durante tempore sui sindicatus et offitii et ipsas collectas seu factiones exequi et executioni facere

lxvj usque ad integram satisfationem et de predictis factionibus et omnibus aliis penis exactis et de omnibus aliis pecuniis dicti comunis ad eius manus pervenitis quandocumque et qualitercumque teneatur reddere rationem ipso comuni et cui super predictis fuit deputatus per ipsum comune ad ipsorum petitionem et terminum pena cuilibet contrafacienti et vice qualibet qua fuerit requisitus per vicarium ipsius castri quinque librarum denariorum et vicarius dicti castri teneatur et debeat facere executionem contra delinquentes ad petitionem dicti sindici

De penis mictendis in introitu comunis. Rubrica

de penis mictendis in introitu comunis

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod vicarius dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat poni et mitti facere in introitu comunis omnes quantitates pecuniarum quas fecerit solvere quibuscumque occasionibus

lxvij cuiuscumque penarum pecuniarum exactarum quandocumque et qualitercumque durante sui offitii tempore vel alibi etc.

De precepto tangente vicario. Rubrica

de precepto tangente vicario

lxviij Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod vicarius

dci castri torsiani qui pro tpre fuit hat et hre debeat ...
itm omz laniez et penaz de omi eo et toto qd debuerit fec
rit secundo ccomis de dapnis datis et alijs penis suprm
statuto contentis et sm formam sue electionis :—

de pen occupantiu viam seu alia bon cois

De pena occupantiu via seu alia bon cois Rca

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt qd quicumque
de dco castro occupaverit seu occuparet sufficienter aliqua
viam seu stratam comis tam situs dcm castrum qua
lxl extra ipm castrum qz i terminum quindecim dierz ab in
tio cuiuslibz offitij vicariatus teneatur et debeat ipam viam
seu stratam exgombrisse et removisse pen decem solidorz
denariorz pro quolibz contrafacienti et vicarius teneat pdca
baniri facere :—

de pen adprendentiu bon cois

De pena adprehendentiu bona cois Rca

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt qd nulla psona
cuiuscumqz conditionis existat audeat vel psumat adprehendere
aliquam viaz dci cois infra castrum vel extra nec aliqua
alia bon ipius comis situs vel extra dcm castrum et
si quis adprehendisset qd principio offitij cuiuslibz vicarij
i terminum quindecim dierz teneatur et debeat dimisisse
et in pristinum statum reponere et reposuisse pena viginti
soldorz denariorz pro quolibz contrafacienti et quilibz vicarius
qui pro tpre fuerit teneatur et debeat super pdcis inquirere
et pdcos culpabiles punire et condempnare in ea forma pdcis
et repertos culpabiles punire et condempnare ...
pen viginti de libr dnij de suo salario auferendarz ...
et nichilominus dci adprehendentes ... occupantes teneant relaxare :—

De omis habentes aliquaz massaritiaz cois debeat notificare Rca

lxlij Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt qd unusquisque de

dicto castro qui habet aliquem ex massaritiis communis vel ali
quam aliam rem pertinentem seu expectantem ad ipsum
commune quod in principio officii cuilibet vicarii et consilia
riorum ipsius castri teneatur et debeat illud quod habet dicti
communis adsignare et consignare et illud facere quod fuerit
sibi mandatum per ipsum vicarium et consiliarios pena cuilibet
contra facienti decem soldorum denariorum et hoc non vendicat sibi
locum in massario communis quod tenet. massaritias
ipsius communis etc. Et vicarius predicta faciat bandiri !.

De dannis datis in possessionibus communis rubrica

De dannis datum in possessionibus communis

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla
persona cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat dare
dapnum in possessionibus communis dicti castri scilicet incidendo aliquam
arborem vel sabuculos nec facere aliquem barchum causa ve
nandi seu uccellandi nec aliquod aliud dapnum pena cuilibet contra
facienti et qualibet vice decem solidos denariorum Et si
dapnum dederit cum aliqua bestia grossa capra vel
porco solvat nomine pene videlicet pasturando cum ipsis bestiis
duos solidos denariorum pro qualibet et si cum bestia minuta solvat
nomine pene si pasturaverit tres denarios pro qualibet bestia minuta !.

Quod quilibet sindicus debeat denuntiare sanguinolenta rubrica

Quod quilibet sindicus dicti castri debeat denumptiare sanguinolenta

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet
sindicus qui pro tempore erit electus ad offitium sindicatus
teneatur et debeat nomine dicti communis comparere coram offi
lxxvij tialibus communis Perusii toties quoties fuerit opportunum
et parere mandatis eorum et eisdem denumptiare omne male
fitium sanguinolentum et omne aliud maleficium ad
quod tenetur secundum formam statutorum et ordi
namentorum communis Perusii et ita et taliter facere curet
quod ex defectu ipsius dictum commune nullum detrimentum patiatur !.

de recusantibus dare pingnus baiulo

De pena recusantium pingnus baiulo. Rubrica

lxx Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quicumque baiulus dicti comunis mandato vicarii iret ad gravandum aliquam personam ad domum eius habitationis quod nullus audeat nec presumat sibi recusare pingnus non dimittendo se gravari et quicumque contrafecerit solvat nomine pene pro qualibet vice quinque solidos denariorum et detur simplici verbo baiuli :-

De pena dantibus dapnum in colle et patrignam. Rubrica

de pena dantibus dapnum in colle et patrignam ultra clausum

lxxi Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro audeat vel presumat dapnum dare in possessionibus hominum dicti castri in sitis in colle et patrignam ultra clausum personaliter vel cum bestiis pena contrafacienti illud idem quod pertinentiis castri torsciani et cuilibet sit licitum acusare coram vicario tales dapnum dantes in ipsis possessionibus et vicarius teneatur et debeat procedare prout si dapnum foret datum in pertinentiis castri torsciani :-

Quod cuilibet sit licitum acusare dapnum datum in suis possessionibus

Quod cuilibet sit licitum acusare dapnum datum in suis possessionibus. Rubrica

lxxii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod unusquisque de dicto castro cum fuerit factum aliquod dapnum per se vel cum bestiis possit et sibi liceat talem dapnum dantem acusare coram vicario et stetur sacramento patientis dapnum et vicarius teneatur procedere et punire in illis penis ut supra declaratur est et etiam dictus vicarius ad petitionem cuiuscumque petentis possit et valeat procedere per inquisitionem contra

Quod possit vicarius procedere per inquisitionem

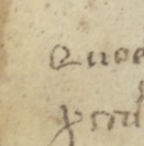

illorum qui repertentur dampnum dedisse et sufficiat probatio unius testis de visu et puniatur delinquens prout superius sunt declaratis :-

De pena euntibus de nocte

De pena euntibus de nocte per dictum castrum. Rubrica

LXXXIII Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de dicto castro cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat ire ad domum alicuius persone dicendo aliquod verbum inhonestum vel iniuriosum pena quolibet contrafaciente et pro quolibet verbo quinque solidos denariorum. Statuerunt etiam quod nulla persona de dicto castro audeat de nocte traversare aliquod lignum vel aliquod aliud impedimentum in aliqua via ipsius castri nec ante hostium alicuius truffatiue vel dolose nec ire per dictum castrum castrum gridando nec voci ferando inhoneste pena cuilibet contrafacienti quinque soldorum denariorum et pro vice qualibet :-

De congnoscendo in castro cuilibet contra forenses

De congnoscendo in castro cuilibet contra forenses. Rubrica

LXXXIIII Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quandocumque aliquis forensis teneretur dare alicui terrazano si aliquam quantitatem pecunie seu aliquam aliam rem quod vicarius dicti castri habita fide de debito possit et valeat et teneatur et debeat dictum talem forensem cogere realiter et personaliter ad satisfaciendum suo creditori :- :-

De dantibus dampnum ad sepes. Rubrica

De dantibus dampnum ad sepes

LXXXV Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona

de dicto castro audeat vel presumat dare dapnum ad aliquas sepes alte
rius persone de guastando ipsas sepes et accipiendo lignum sine
licentia pena cuiuslibet contrafacienti quinque soldorum pro vice qualibet :-

de pena portantis aliquam ambasciatam comiti dicti castri

De pena portantis aliquam ambasciatam contra comune Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona de
dicto castro audeat vel presumat facere aliquam ambasciatam
lxxvi comiti dicti castri seu consiliariis neque in adunantia ad petitio
nem alicuius unde possit sequi aliquod gravamen dicto comuni pena
cuiuslibet contrafacienti viginti soldorum denariorum pro vice qualibet salvo quod si
erat per iudicium tractum quod sit tenetur et sibi sit licitum facere
ipsam ambasciatam :-

quod nullus possit se ipsum eligere ad aliquod offitium

Quod nullus possit se ipsum eligere ad aliquod offitium Rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod nulla persona
lxxvii de dicto castro cui tangeret eligere aliquem offitialem ipsius ca
stri non possit nec valeat aliquo modo eligere se met ipsum et
quicumque contrafecerit solvat pro pena decem soldos denariorum et nichil
ominus ipsa electio non valeat nec teneat :-

De arbitrio vicarii Rubrica

de arbitrio vicarii

lxxviii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet vi
carius qui pro tempore erit habeat plenum et liberum arbitrium in co
gnoscendo et terminando super omnibus et singulis predictis et istis
et quolibet predictorum et etiam procedendo in omnibus casibus super quibus
statuta non locuntur de similibus ad similia prout sibi discretioni
videbitur convenire :-

de venientibus ad adunantiam

De venientibus ad adunantiam et qui debent esse Rubrica

lxxviiii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod in adunantia

dicti castri teneatur et debeat iurare unus pro quolibet foculare et
non plus ad penam duorum soldorum pro quolibet qui contra faceret et nichil
omnius sua vox non valeat.

Quod vicinus teneat rec presentando pro aliquibus ex dicti castri

Quod vicinus teneatur rec presentando ex dicti castri rubrica

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod unusquisque
vicinus dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat admi-
Lxxx nus semel omni die rec pro territorium dicti castri ad presentandum et
pro inveniendum predantibus dapnum et alia faciendum que forma debite
statutorum et reptos culpabiles punire modo et forma predictis.

Quod glebarii teneant [illegible]
De. X. II

Quod venientes ad adunationem debeant sedere rubrica

Quod venientes ad adunationem debeant sedere

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod omnes et singuli ho-
Lxxxi mines qui venerint ad adunationem castri torsiani qui ad eam
adunationem fuerint debeant teneatur et debeant sedere et nullus
debeat surgere super adunationem nisi fuerit ad arengam ad eo
suadendum ea que sint utilia pro communi pena cuilibet contra facienti
duodecim denarios.

Quando aliquis foret gravatus per factionibus communis rubrica

Quando aliquis foret gravatus per factionibus communis perusii

Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quotiens aliquis
de dicto castro fuerit gravatus in ipso castro seu civitate perusii vel in
Lxxxii aliis quibuscumque locis et eidem fuerit accepta aliqua bestia vel
aliquid aliud gravamen occasione alicuius cause palacie fori seu subsi-
dii impositi pro communi perusii vel offitialibus suorum notificatis et
ille talis qui esset gravatus sine pignoratus non solvisset illam
factionem per quam esset pignoratus quod tunc ille talis
pignoratus teneatur et debeat recolligere pignus sibi
acceptum seu aliam teneatur omnibus suis sumptibus et expensis sine —

si solvisset ante gravationem de costrum illam factionem de qua est
gravatus ipsius expensis aliorum qui non solvissent debeat recolligi illud
pingnum per sindicum dicti castri et vicarius qui pro tempore fuerit
teneatur et debeat facere executionem quod malpaghis et ille qui
est gravatus sive fuerit contentus expensis malpaghis habeat pro quo
libet die ... fuerit accepta eius bestia pro quolibet die
duos solidos denariorum supra expensis malpaghis.

Decernit[?] prisium pro ambaxiatis communis

De cuntibus pretium pro ambasciatis comunis. Rubrica

Lxxxii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod unusquisque
de dicto castro cui mandatum fuerit per vicarium et consiliarios
dicti communis quod deberet accedere pretium nisi alibi per ambaxia
tore ipsius communis et pro negotiis ipsius communis teneatur et
debeat ipsam ambaxiatam facere et accedere ad loca ... et habeat
pro eius salario quolibet die solidos sectem denariorum supra et quali
bet nocte si de nocte pernoctaverit solidos tres denariorum, non ultra.

Quod vicarius non possit se abstrahi a dicto castro de nocte

Quod vicarius non possit se abstrare a dicto castro. Rubrica

Lxxxiii Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet
vicarius qui pro tempore erit ullo quesito colore possit nec
sibi liceat se abstrahere de nocte a dicto castro torsciarum sine
expressa licentia consiliariorum dicti castri pena vite qualibet et
pro qualibet nocte quinque solidorum denariorum eius retinendorum de suo sa
lario per sindicum dicti castri tempore sui sindicatus.

Quod vicarius teneatur stare ad sindicatum

Quod vicarius teneatur stare ad sindicatum. Rubrica

Lxxxv Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod quilibet
vicarius dicti castri qui pro tempore erit teneatur et debeat stare
ad sindicatum in dicto castro ad reddendum rationem de administra
tione sui officii per duos dies post depositum sui officium coram
sindicatoribus suis qui sindicatores eligi debeant per consi

hariorum ipsius comunis per quatuor dies ante finem sui offitii et
vicarius teneatur congregare ipsum consilium ad eligendum duos
sindicos et quod debeat eorum unus massarius ... duo per qualibet parte ... in
... massarium seu sindici facta electione teneatur et debeant
iurare ... tactis scripturis eorum offitium diligenter facere
omni ... remota :—

Inquibus locis non procedatur de dapnis datis

Inquibus locis non procedatur de dapnis datis. Rubrica

lxxxv Statuerunt ordinaverunt et reformaverunt quod vicarius
dicti castri qui pro tempore erit non possit nec valeat procedere contra
dapnum dantes in aliquibus bonis de quibus non solvuntur date et collecte
... et non est allibratus in armario librorum ... et hec non vendicet
sibi locum in bonis sitis in curte ... in ... sit in districtu
castri torsciani quod possit ... ut supra dictum est :—

De modo procedendi pro ... Rubrica

lxxxvi Statuerunt ordinaverunt et Reformaverunt quod si quis
torscianensis vel forensis ... teneretur habere aliquam
quantitatem pecunie ab aliquo de dicto castro ...
... et querelam faceret coram vicario ...
vicarius dicti castri ... fide de debito teneatur co-
gere talem debitorem ad satisffatiendum creditori
sine alio termino vel dilactione temporis :—

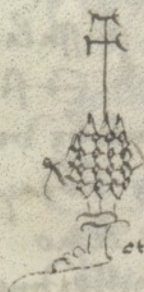

Ego Dominicus Franciscii de perusio porte heburnee
et parrochie sancti blagii publicus imperiali auctoritate notarius et ...
vicarius et offitialis dicti castri torsciani ...
et singulis rogatus scribere scripsi et publicavi :—

25 v

In nomine domini amen. Anno eiusdem millesimo cccc°
xxviiij indictione vii tempore sanctissimi in Christo
patris et domini domini Martini divina provi-
dentia pape quinti die secunda mensis martii.

Convocata congregata et cohadunata
publica et generali adunantia communis hominum
et personarum castri Torsciani in palatio dicti
communis ut solitum est residentium mei vicarii ipsius
ad sonum campane vocemque preconis
more solito et consueto de licentia mandato
ac voluntate mei Christofani vicarii
ipsius nec non consiliariorum dicti communis, in qua
quidem adunantia Ego vicarius predictus proposui
in presentia predictorum primo pro dictis consiliariis
et officialibus super postis deliberare secundum
formam statutorum et ordinamentorum communis predicti.

Et primo quod infrascriptum non possit aliquo modo
aliquid deliberari in dicto consilio nisi primo
ponantur poste per officiales super postis
secundum formam statutorum communis predicti. Et quod dicte poste
debeant micti ad partitum ad bussulas
et fabas secundum formam statutorum communis predicti. Et si
aliter fieret non valeat, pena cuilibet vi-
cario qui predicta non servaret decem librarum
denariorum auferenda sibi de salario de suo
salario in fine sui officii. Et nichilominus

facta et deliberata aliter quam ut supra dictum est non valeat
nec teneat ullo iure. Item quod quilibet de adimantia
quando aliquid deberet fieri seu aliquod deberet
provideri in dicto palatio debeat mictere ambas manus
clausas in bussolis et reddere fabam in illa
bussola in qua sibi videbitur pena cuilibet contrafacienti
et dare qualibet vice bononenos Et vicarius
qui pro tempore fuerit teneatur facere executionem de predictis
inter se dicta adimantia discrepante ad penam decem
solidorum denariorum infrascriptam sibi de suo salario in fine
sui officii Et quod presens reformatio ponatur et
describatur in volumine statutorum communis Corsiani
ita quod in perpetuum debeat observari prout alia capitula
statutorum predictorum

Item quod procedatur etc.

Super quibus propositis et qualibet earum Ego [illegible] predictus
nomine communis predicti peto pro [illegible] presentis adimantie
sanum et utile consilium exhiberi secundum formam statutorum
et ordinamentorum communis predicti

Mathiolus Bartolelli unus ex consiliariis et presentis
adimantie surgens predicti in arengheria dicti
communis dixit et consuluit in eodem in effectu videlicet

Et primo super prima proposita incipienti quod sacramentum
non possit aliquo modo aliquid deliberari etc.
fiat et observetur prout in supplica predicta plenius
continetur

Super quibus omnibus et singulis et misso solepni(ter)
ac diligenti partito ad bussulas et fabas albas
et rubeas more et ordine supra denotato, victum
et obtemptum fuit dictum et consilium redditum
per suprascriptum Marcholinum et per sexagintanovem
fabas repertas in bussula alba del sic non
obstantibus quinque fabis repertis in bussula
rubea del non in contrarium premissorum. Et sic
statutum ordinatum et reformatum fuit per predictam
adunantiam et homines ipsius adunantie omni
modo via iure et forma quibus magis et melius
de iure fieri potest et fuit, formam statutorum et ordina-
mentorum comunis Torsiani

Et ego Assettantus condam ser Nicolay Angeli
de Perusio porte sancti Petri publicus imperiali
auctoritate notarius atque iudex ordinarius et nunc
notarius vicarius et offitialis comunis castri Torsiani
ad dictum offitium per magnificum virum
Tancredum de Ranerijs de Perusio honorabilem
capitaneum comitatus civitatis Perusii porte Solis et
spetialiter deputatus predictis omnibus et singulis
dum sic agerentur interfui et ea rogatus
scribere scripsi et publicavi

In dei noie amen Anno dni ab incar. m cccc xxxiiij indictione xij
Tpre sanctissimi in xpo patris et dni dni Ugenii
divina providentia pp quarti et die xxv Ienuarii

Convocata congregata et choadunata pubblico et
generali addunantia Cois hominum et psonarum castri
torsiani in palatio dicti cois et solito Residentie
mei Iohis vivii i frascripti ad sonum campane voce
que preconis more solito et consueto de licentia et
mandato ac voluptate mei Iohis vic. i frascripti nec
non consiliarior. dicti cois. In qua quidem addunantia
Ego Iohes vivius i frascriptus proposui et propono
dixi in frascriptis propositis primo pro dictos consiliarios
et offitiales sup. possessis deliberatis secundum formam
statutor. et ordin. cois predicti

Et primo quod si aliqua psona de dicto castro torsiani
sive habitans in eo vel in eius districtu cuiuscumque co
ditionis et status existat habuisset vel haberet aut quo
modocumque habere potuerit in futurum aliquas terras possessiones
sive res aliquas in armario cois prusii vel alibi in
districtu dicti castri torsiani et dictas terras possessiones et res
non posuisset et describi fecisset et faceret in catasto cois
torsiani in dicto castro torsiani prout ad catastandum allibrandum
et scripti sunt in catasto cois dicti castri in dicto castro
torsiani . alie . terre . possessiones et res hominum et psonarum
dicti castri infra xv dies a die quo habuerit et sibi
pervenerit sup. dicte terre possessiones et res aliquas de quibus
possessionibus et rebus supradictis non soluti fuissent nec solveret ex
pensis et collectis impositis et imponendis in dicto castro
pro coe et homines dicti castri torsiani Talis contrafaciens
in predictis vel aliquo predictorum puniatur et condempnetur pro vic.
cois torsiani in quinque sollidos den. pro qualibet die
quo supradicte terre possessiones et res steterint ex dictum catastum

Nota quod illos qui te
nent i bona non
faciet poni i scrip. cois
torsiani

Camer.

cois torsiani et qui non ad catastaverit et scribi fecerit et
fecisset et faceret in futur in supradicto catasto cois torsiani
in dicto castro torsiani prout allibrate scripte et adcata-
state sunt alie tre possessiones et bona hominum et personarum
dicti castri torsiani in supradicto catasto. Cuius pene sup-
dicte medietas sit cois torsiani. quarta pars cuilibet
denuptianti aliquem facientem contra predicta vel aliquod predictorum
et alia quarta pars officialis facientis executionem et
quod presens Reformatio ponatur et scribatur in volumine statutorum
cois torsiani. Ita quod in perpetuum debeat observari prout
XLII capitulo statutorum predictorum et supradicta quarta pars ad
custatores sive dannificatores solum debeant pervenire et teneantur in secreto
Sup quibus omnibus et singulis providendum etc.

Sup quibus propositis Ego Johes vices predictus nomine cois predicti
peto per homines presentis addunantie sanum et utile consilium
exhiberi secundum formam statuti et ordinamenti cois predicti

Johes cole unus ex consiliariis presentis addunantie surgens
pedibus et adscendens in arenchazia dicti cois torsiani
more solito et consueto dixit et consuluit meo ipso verbum

Et primo super proposita incipiente quod si aliqua persona de dicto
castro torsiani sive habitans in ipso vel in eius destrictu fecerit
fiat et observetur omnia sup dicta prout in supradicta
posta particulariter et particulariter continetur

Sup quibus omnibus et singulis 2 misso solepni ac diligenti
partito ad bussulas albas et Rubeas ad fabas more solito
et consueto supra denotato victum et obtemptum fuit dictum
et consilium Redditum per supradictum Johem per quinquaginta
et octo fabas Repertas in bussula alba del sic non obstantibus
viii fabis Repertis in contrarium in bussula Rubea del no Et sic
statutum ordinatum et Reformatum fuit per presentem addunantiam
et homines ipsius addunantie omni modo via iure et forma
quibus magis et melius de iure fieri potest et secundum formam etc

statutorum et ordinamentorum Co(mun)is castri Torsiani p(re)dicti etc.

Et ego Johannes Lelli de Perusio porte Sancti Subxe et par(rochie) Sancti Valentini pub(licus) imperiali auct(oritate) not(arius) atque judex ordinarius et nunc not(arius) [illegible] et officialis Co(mun)is castri Torsiani p(re)dicti omnibus et singulis interfui et ea rogatus scribere scripsi et publicavi signumque meum apposui consuetum etc.

Signum mei Jo[illegible] 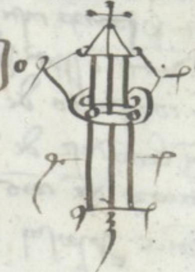 [illegible] not(arii) sup(ra)dicti etc.

no(n) q(ui) no(n) retineant nisi duo porci pro familia qualibet

In nomine domini amen. Anno domini millesimo cccc° lv° die xxvij Junii reformatum et ordinatum fuit per totum ordinamentum castri Torsiani in palatio com(mun)is dicti castri [illegible] templo [illegible] per Valentinum [illegible] [illegible] ordinamenta [illegible] statutum quod quilibet de castro Torsiani [illegible] de familia qualibet possit et sibi liceat [illegible] [illegible] Torsiani et [illegible] [illegible] duos porcos et non plures non obstantibus [illegible] in contrarium. Et [illegible] [illegible] statuta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstantibus et [illegible] [illegible] [illegible] pena et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statutis [illegible] [illegible] [illegible] statutis et [illegible] [illegible]

Valentinus [illegible] de Perusio [illegible] [illegible] ordinamentorum

In nomine domini dominj anno domini millesimo CCCC° xxxxiij Indictione vij tempore sanctissimj in xpo patris et domini dominj Eugenij diuina prouidentia pape Quarti et die xxiiij mensis decembris

Conuocata Congregata et coadunata publica et generali adunantia comunis hominum et personarum castri Torsianj in palatio dicti comunis ubi residentie mei vicarij infrascripti ad sonum campane voce comunis et solito residentie mei vicarij infrascripti ad sonum campane et per preconium more solito et consueto de licentia mandato et voluntate mei spectabilis dominj benedicti de vitelensibus de perusia vicarij infrascripti necnon consiliariorum dicti comunis In qua quidem adunantia Ego vicarius supradictus proposui infrascriptas propositas et primo predictos consiliarios et offitiales super propositis deliberatas secundum formam statuti et ordinamentorum dicti comunis Torsianj

Voie de reforma- redindarsi ...- offitialium

Et primo in futurum omnes consiliarij officiales debeant reddere omnes et singulas rationes dicti comunis omnibus et singulis cultoribus vicarij et aliis comunitatibus offitialibus dicti comunis in ceteris dies in principio eorum offitij et dicti cultores seu offitiales reddant apud retinere vel habere pecunias dicti comunis faciant remictere apud sindicum seu massarium electum per dictum offitium consiliarij sub pena v libr. pro quolibet consiliario

Secundo quod quicumque vellet venire ad habitandum in dicto castro Torsianj tamen non sit civis et facere casas faciunt alii Torsianenses quandocumque voluerit construere domos vel capannas in dicto castro quilibet Torsianensis debeat sibi ad iuvandum unum diem pro quolibet ad requisitionem dicti [illegible]

Torsianes ... ...

Tertio quod nullus vicarius pro futurum valeat colligere vel nullas collectas facere aliqua alia pecunia colligendum per dictum com

Quinto quod quando fieret perfectum castrum roc(ce)
dicti castri debeant superstulatores (?) in perstalare (?) certi
magister debeat extrahere unum per semestrum in principio
officii vestri quod magister debeat recipere tota pecunia
pervenientem ad dictam comune et quod vestri quandocumque
volet et dopinare (?) aliquem personam faciat cum voluntate
dicti et solvat dicto magister et dictus magister debeat dicta voluntate
in solvere et cetera.

In nomine domini nostri yhesu christi amen anno domini millesimo quadringentesimo xlv. indictione viii
tempore sanctissimi in christo patris et domini domini Eugenii divina provi-
dentia pape quarti et die ultima mensis novembris.

Convocato congregato et coadunato publico et generali adunantia civium

No. preparationem murorum quod est utilis

hominum et personarum castri Tortiani (?) more solito in palatio dicti communis et
ad presentiam residentiam magistri angeli vicarii infrascripti ad sonum campane
vocemque preconis sono tube premisso et licentia et mandato magistri angeli
vicarii infrascripti ut non licentia et matura liberatione providorum virorum
Bartholomei Herculani Martini et aliorum priorum et duorum consiliorum
tantorum dicti castri in qua quidem adunantia interfuerunt omnes illi qui in
simili adunantia fuerunt et consueverunt, ubi Ser Angelus consueverunt comunis (?)
propositis infrascriptis propositis per forum (?) strata dicti castri super quibus petere
consilium et cetera.

Et primo et cetera.

Super eo quod pro presenti adunantia est necesse providere ordinare et de novo reformare quod
nullus de dicto castro vel habitans in eo cum suis strata et conditionis existat vel ullo
modo presumat audeat vel presumat [illegible] ut palum rumpere seu omnes fame
fossatum [illegible] dicti castri ad hoc ut muros dicti castri non remaneant in aliquo
modo devastari et excubias ac custodiam homines et personas qui vadunt ad murandum
et hoc preparatione dictorum murorum in dicto castro pro hoc consulentur.

Tercio est necesse providere et de novo reformare quod sunt multi cives et
alii de isto castro qui occupaverunt et occupant et appendiderunt vias
vicinales et alias vias ita quod bestie et persone non possunt per dictas vias
transire cum eorum bestiis cum magno periculo et preiudicio bestiarum et per[sonarum]
super quibus noster super hoc consulatur et reformetur.

Super consilio utili et singulis et

Angelus Guidonis alias Eboldrinus unus de numero dictorum consiliariorum audiens petitionem
supradictam proposita et inita Adarenghorum ad consulendum more solito et primo
facta invocatione altissimi domini nostri yhesu christi et et postmodum dixit consulendo
super prima proposita et contentis in ea quod multi consiliarii qui sunt ad presens habent
arbitrium eligendi ponendi et de novo reponendi duos bonos et legales homines
in dicto anno, ad hoc ut nullus possit ... per hos duos homines
ad hoc deputandos. Et quod superinstantes sint duo homines et durat officium ipsorum
per unum annum. Et quod dicti homines non possint dare licentiam supradictis duobus ...
... ... decem ...
et ... possit ... ... medietas ...
... ... qui fecit ... ...
... Et ... qui ... ... deputandi
... ...
et ... ... Et hoc ... ...
et hoc ... ...
... examinandis et examinatis
Item dixit super secunda proposita et contentis in ea quod qui sunt ad presens ... officium ...
... ... duos homines ... ... et ...
... ... habeant arbitrium ... ...
... qui homines sint ... ...
... et ... ... homines ...
... ... Et ... ...
... ... et planteri et ... ...
... ... homines sint ... et firmum ... ...

Super quibus utili et singulis ... ... super 2a proposita et
contentis in ea hoc ... ... consulendo ... ...
... ...
... ...
... ... non obstantibus ... ...
... ...
Item ... ...
... ... non obstantibus ... ... et ...
... ... Et quod predicta reformatio sit ... ...

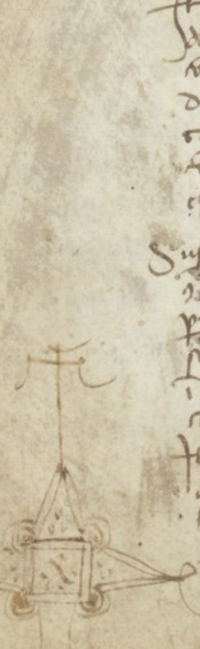

Ego Angelus ... ...
... ... Et ...
... ... et aliorum castrorum et villarum ... ...
... ... et singulis ... ...

In Noie dni Amen. Anno dni Millo cccc Lxvij Ind. xv. Tempore sanctissimi in xpo patris et dni dni pauli divina providentia pp secundi et die xxij mensis Novembris

Convochata congregata et choadunata publica et generali adunantia Cois hominum et personarum Castri Torsciani in palatio dicti Cois soliti residentie mei vicarii infrascripti ad sonum Campane vocemque preconis more solito et consueto de Licentia et mandato ac voluntate mei Nicolay vicarii infrascripti nec non consiliariorum dicti Cois In qua quidem adunantia Ego vicarius predictus proposui infrascriptas propositas primo pro dictos consiliarios et offitiales super postis de deo sint foram statutorum et ordinamentorum Cois predicti

Inprimis Cum offitialium Massariorum Castri Torsciani sit quasi caput et regimen dicti Castri et in ipso offitio tota res publica ipius Castri se fundatur et conveniens sit quod ipsi Massarii in rebus concernentibus comodum et utilitatem et honorem ipius Cois obediantur et onorentur et illi qui inobedientes sunt pro aliorum exemplo aliqua pena puniantur: Ideo et quod presens reformatio ponatur et sit quod Inperpetuum debeat observari prout alii capituli statuti predicti

de pena no obbedientis Mass. pena s. x ...

Inde in Noie provideatur etc.

Super quibus propositis et qualibet earum Ego vicarius predictus Noie cois predicti peto per homines presentis adunantie sanum et utilem consilium exhiberi sint foram statutorum et ordinamentorum cois predicti

Marthinus Tomassi alias de orlando unus ex consiliariis dicti castri surgens pedibus et Jens ad arengam consuetam animo bene consulendi ut moris est primo invocato Noie omnipotentis dei eiusque gloriosissime matris et semper virginis Marie et omnium sanctorum et sanctarum dei super dicta prima proposita solummodo consulendo dixit et posuit quod pro omnibus rebus et factis cois consiliarii cois dicti Castri in maiori

parte in concordia existentes possint et debeant unicuique de dicto
Castro vel habitanti in eius districtu precipere et mandare omnes quod et totum
quod noverint oportunum pro necessitate et utilitate dicti comunis et quicumque fuerit
inobbediens et preceptum eorum non obsservaverit incidat in penam viginti
sol. den. per vicarium et offitialem dicti Castri auferende et applicetur
in Cippo Comunis dicti Castri

Super quibus omnibus et singulis et misso solempni ac diligenti partito
ad bussulas albas et rubeas ad fabas more solito et consueto super dicto
notato dictum et obtemptum fuit dictum et consilium redditum per supradictum
Martinum per XXXVIII fabas repertas in bussula alba del sic non ob
stantibus VII fabis repertis in bussula rubea del non in contrarium premissorum
Et sic statutum ordinatum et reformatum fuit per presentem adunantiam
et homines ipsius adunantie omni modo via iure et forma quibus
magis et melius de iure fieri potest et secundum formam statutorum et ordinamentorum
Comunis Castri Torsciani predicti

Et ego Nicolaus condam Angeli Nicolay de Castro papiani
Comitatus Perusii porte sancti petri publicus imperiali auctoritate notarius
atque iudex ordinarius et nunc notarius vicarius et offitialis Comunis
Castri Torsciani ad dictum offitium per Nobilem virum Ugolinum
de Gratianis de Perusio honorabilem Capitaneum Comitatus Perusii porte
sancti petri et cetera deputatus predictis omnibus et singulis dum
sic agerentur interfui et ea rogatus scribere scripsi et publicavi

In nomine dni amen. Anno dni [illegible] Indict.
[illegible] dni Nicolai [illegible] die [illegible]
mensis augusti [illegible] consilia [illegible] cois castri
[illegible] vicarius castri. Residentia [illegible]

5 Convocato congregato [illegible] adunato fuere [illegible]
generale adunatione [illegible] dicti castri [illegible]
in [illegible] loco [illegible] solitum est [illegible]
dicti castri adunatiam facere. [illegible]

5 Missoriae [illegible] — Magistri dicti castri [illegible]
5 Barelle [illegible] — tube [illegible] voce [illegible]
5 [illegible] — [illegible] more solito
5 [illegible] Georgii [illegible] — [illegible] et [illegible]
5 [illegible] — voluntate ac Commissione
mei petri mathie vicarii [illegible] non
[illegible] Consiliarii [illegible] cois [illegible]
adunatia. [illegible] fuerunt [illegible]
[illegible] tota adunatia [illegible] Et in
dicta adunatia Et [illegible] in dicta adunatione
collegiate Existentibus Ego petrus vicarius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In primis [illegible] in dicto castro [illegible] abundantia
aquas et necesse [illegible] aqua [illegible] adunatia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alijs [illegible]
[illegible] in dicta adunatione Existentibus
[illegible] providere [illegible] facere [illegible]
[illegible] in dicto [illegible] Et [illegible] facere in
locis comodis [illegible] adunatis
[illegible] adunatie

Secundo . qd cu quedam petia tre sita in loco dicto
la canata q posita et descripta est in catastro dni
rois casti torsiam Cuius occon dm coe est granat
occon libre qd s dctis hoibz . Ite adunatie videtur
concedi alicui qui cu sit soda Et etia caus
allemannis propter sedz dco coi pulz nore consilet
ppter pdis consiliatur concordat

Tertio qd cum Iohannes dco castilhonis decetiuy cum
sua familia velit et intendat se acatastrari
inter hoies dicti castri torsiam et venire propter futuro
ad habitandum cum modo sibi concedatur per dm treni
coe de bona dictorum seu de loco in quo costeny
et edificare possit unam domum Cum hoc pacto
vz . qd construatur sibi exentio sibi noss pede
per pacto tpe infra exentiom contenta concatastra
tors prius et dicti castri loquentu de forensibus volentibus
venire ad habitandum in dco castro et alijs qualitatibus
forensibus observatis hijs permissis ipse offert se cum
sua familia in futurum venire in dco castro ad habitandum
habitare intendit

Quarto qd cu festu sci Bartolomei appropinquatur
et necesse sit providere pro faculis / p luminaria facienda
more solito et ad hoc ut dnus vicarius Bertolomey
patrum dicti castri possit et valeat intendere pro sanctis
de certanis cora dco meo pro inviceo et prout orat qd
Nos omnes cauat ab omni periclo et fortuna Et
si dco hoibz videtur qd concessum fuerit per quolibet focu
lari tenetur deputatis domo habitantes in dco castro valeat

~~[illegible] [illegible] de [illegible]~~ et tenecatur [illegible] [illegible]
[illegible] terre [illegible] libre . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et si quis [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] solvere
[illegible] sol. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] castri
Et etiam quod nullus . possit nec valeat labor. post
sonum campane in [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] in noctis pena . [illegible] laborans
[illegible] [illegible] . solidorum [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tenecatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et [illegible] medietas [illegible] pena [illegible] et alia [illegible]
[illegible] .

~~Item quod~~ omnes [illegible] [illegible] [illegible] posita [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] deliberatum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~Item~~ quod prima posta quod tanget [illegible] [illegible]
quod [illegible] massarii habeant arbitrium et potestatem eligendi
unum bonum ~~[illegible]~~ [illegible] . [illegible] Et quod dicti massarii una cum
quatuor ~~[illegible] eligendis~~ habeant arbitrium et potestatem [illegible]
statuendi [illegible] liberandi et declarandi omne id [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] prima posta Et quod possit
hic [illegible] [illegible] locus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et plena [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] . [illegible] Et ita obtentum
fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alba [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plano

Item quod [illegible] posta quod tanget [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] plus
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] emere [illegible]
[illegible] massarii habeant arbitrium una cum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] placuerit [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Et [illegible] obtentum fuit
ita [illegible] [illegible]

32v

Item super illa parte que tangit de [illegible] et sue
familie et [illegible] quod potestas [illegible] habeat arbitrium
et potestatem [illegible] en sa familia
cum parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] explanare Et [illegible] permittere [illegible]
[illegible] de [illegible] parte [illegible] [illegible]
que [illegible] habeat [illegible] [illegible] nostre
[illegible] [illegible] et sue familie [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ut possit [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] juxta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxxiiii

Item super illa parte que tangit [illegible]
[illegible] de Bertomeu [illegible] familia et
laborantes in [illegible] de Bertomeu post nonas post [illegible]

Ordinacio [illegible] de familia [illegible] [illegible] Bertomeu et [illegible] laborantes in [illegible] post nonas

Statuerunt ordinaverunt [illegible] ordinacia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod omnes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de Bertomeu [illegible]
[illegible] familia [illegible] [illegible]
familia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] familiam xx solidos [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] laborare post nonas [illegible]
de Bertomeu [illegible] [illegible] x solidos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] x [illegible]
Et [illegible] [illegible] Et alia
[illegible] [illegible]

Ego [illegible] [illegible] [illegible] notarius [illegible]
[illegible] [illegible] Regart [illegible] [illegible]

Indict(ione) iiia

In noie dni ano dni millo iiii° LXX tpe sanctissimi
i xpo pris z dni dni nri pauli diuina prudentia ppe
Scdi z die x mens nouenb

Conuocata congregata z choadunata publica z generali
adunantia cois hoim z psonar castri tostiani i palatio
dci cois solite residentie mei Johanis baptiste vicarii ad sonu
campane voceque pconis more solito z consueto de licentia
mandato ac voluntate mei vicarii nec no consiliariorum dci
cois i qua quidem adunantia pposui i scriptis pposita

Arbitri massariorum — Et pmo qd massarii una cu eorum aiunctis habeant arbi
trium addendi minuendi statuta dci cois z ipsa refirmandi
z omib. hominib. supplendi p utilitate z honore necce
ssitatis dci cois ac habitantib. i dco tostiani ut eum destructa
sub pena i statutis contentis [illegible]

Sup quib. ppositis z qualib. earum ego vicarius pdcus noie cois
peto p homines pntes adunantie sanum z utile consilium exiberi
[illegible] forma statutorum z ordinamentorum dci cois

Martinus thome de orlandi unus ex consiliariis dicte adunantie
surgens pedib. z pens ad rengeriam consuetam animo bene consulendi
ut moris est pmo i vocato noie omipotentis dei eiusque glorio
sissime virginis marie z omnium sanctorum z sanctarum dei sup dca
pma pposita solummodo consulendo dixit et exposuit qd consilia
rii dci cois una cu eorum aiunctis habeant p omib. rebus z factis dci
cois p maiori pace i concordia existentes possint deliberare omne
[illegible] qd eis videbitur

Sup quib. omib. z singulis missis solepniter ac diligenti partito ad
bussulas albas z rubeas ad fabas more solito z consueto sup dco
consilio dicto z optentum fuit dcum z consilium redditum p supdcum
Martinum p xl fabas repertas i bussula alba del sic nō obstantibus
[illegible] fabis repertis i bussula rubea del no i contrarium pmissorum z sic
firmatum z ordinatum fuit z reformatum p pntes adunantium z hom
ipsa adunantie omni modo via iure et forma quib. melius et magis
de iure fieri potest z secundum statuta dci cois castri tostiani

In nomine domini amen. Anno domini millesimo cccc° lxx indictione tertia tempore sanctissimi in Christo patris domini domini nostri Pauli pape secundi divina providentia die xxx [illegible]
mensis

Dominicus Santarelli
Guerrerius Nicole
Pastutius Meneci
Menecus Bonacursi

massarii dicte terre una cum corpore universitatis et commissione eis data et concessa per predictam generalem adunantiam ut in retro eodem folio plenius et latius patet ordinaverunt et reformaverunt quod

Quod non possit aliquis tenere ultra duas capras et porcos

Nulla persona habitans in castro Tessinani vel eius districtu non possit nec debeat retinere plus quam duas capras et duos porcos sub pena in statutis contenta non obstante statuto in contrarium faciente et ita voluerunt et reformaverunt dictum statutum valiturum

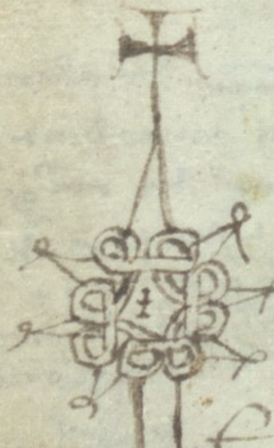

Ego Johannes Baptista olim ser Antonij mei Albertini de Pusilo vocabulo sancti Petri et parte sancti Stefani imperiali auctoritate notarius ac iudex ordinarius et nunc notarius castri Torsiani pro nobili viro Bartolomeo [illegible] Pastini de Pusilo capitaneo [illegible] predictis omnibus et singulis interfui et rogatus fui

yhus

34 63

Copia tra Gubernatoris

Egregij viri nostri charissimi salutem. Essendo offitio nostro de provedere cum hopportuni remedii a tucte quelle cose che sono rasoni de la perturbatione dela quiete et [illegible] bene vivere deli populi subditi al regimento e cura nostra cum preiuditio et danno grandissimo non solamente dele persone e facultate ma et dele anime loro. Et sentendo noy come li in quello castello de Torsciano se vive destustomatamente e cum grande licentia de male opere spetialmente in giocare in biastemmare dio cosi sancti de male opere [illegible] in portare le arme de che n'avemo despiacere grandissimo sapendo che per altri tempi se soleva vivere cum grande modestia et buoni costume come persone [illegible] e timorati / havemo proposto e deliberato che a questo [illegible] licentiose vivere se pona remedio a ci [illegible] per timor e amore de dio e dela vertu non se vole emendare [illegible] per timor dela pena se astenga dal male fare. Per tanto volemo e cosi ve commectemo e expressamente comandamo a voy vicario presente e futuro e sindici e massari del dicto castello de Torsciano presenti et futuri debiate fare adunare el consiglio e che publicamente se legano queste ordinatione e lectere nostre e de po queste ordinatione farete ancora fare le gride per lo castello manifestando e significando a ciaschuno dicte ordinatione infrascripte le quale cosi comenciano. Al nome de dio.

Perche la biastima che se fa de dio e dela gloriosissima vergene Maria del Salvatore nostro Messer Iesu Christo matre santissima e cosi [illegible] li sancti del paradiso e rasoni de provocare la ira dela sua divina maiesta sopra de noy e deli beni nostri se bandisse per parte del Reverendissimo Monsignori vescovo de Arimine locotenente del Reverendissimo Mons. Legato de posta [illegible] che se alcuna persona de che conditione se sia del castello e o suo territorio biastemmera cola scellerata boccha dio o la prefata gloriosissima vergene maria cada in pena de uno ducato per volta oltra la pena deli statuti e questo per ogne fiata che biastemmera. Et si giurra palamno [illegible] dei [illegible] sancte sia pena sol. cinquanta

Item che biastemmera alcuno sancto o sancta cada in pena de uno fiorino oltra la pena deli statuti per ciaschuna volta. Et si giurra palamno [illegible] sia pena sol. [illegible]

34v

Item che giocara ad alcuno giocho de carte / o dadi o altro giocho prohibito
cada in pena de .xl. soldi per ciascheduna volta oltra la pena statutaria

Item che presumera portare alcuna generatione de arme prohibite de di o de
notte per lo dicto Castello et terra la pena de .xl. soldi per ciascheduna volta
oltra la pena statutaria // dele quale pene la terza parte sia delo
accusatore el quale sera tenuto secreto. Laltra terza parte de quello
che ne fara la executione et laltra terza parte dela Camera Apostolica.

Volemo adoncha che voi Massarj successivamente teniate questa
o la copia dessa apresso de voi. et che continuamente ne faciate
relatione de quelli contra farano sotto pena a voi de
cinquanta ducati. Valete Perusie .vij. Junij. 1486

Jo. Episcopus Ariminensis Perusie etc.
Locumtenens generalis

In nomine domini Amen. Anno domini millesimo iiij° Lxxxvij
Indictione v tempore sanctissimi in christo patris et domini
domini Innocentij divina providentia pape octavi et die
xxiij octobris. Convocato consilio adunata parte et generali
adunatione consilij hominum et communitatis castri Tosciani
in palatio communis loci ad sonum campane vocemque preconis
ut moris est. In qua quidem adunatione fuerunt
in forma valida obtenta ista capitula pro bono pacis
et quieto vivendi [illegible] in manibus mei Sebastiani [illegible] pauli de
[illegible] notarii publici etc.

Inprimis ad hoc ut homines et persone [illegible] intra
[illegible] emere bona communis [illegible] reddant meliores
[illegible] solvant Statuimus et ordinamus quod [illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

accusatis dicte emeret pro macello Item si
aliquas res dicte civitatis pertinentes ad bannimenta seu
alicuno alio modo et non solverint seu solverint
vel tenerentur de iure scilicet eis soluta eorum permissio
non teneantur ideo camerarius solvere quartam partem
illius quantitatis quam restaret solvenda ultra
propterea sorta in executione vicarii

De creditoribus
pro solvendis in
executionis vicarii

Item ad obviandum malefitia que cominus fierent quam
statuimus et ordinamus quod si aliquis de civitate seu
seu eo habitans qui commiserit aliquod homicidium vel
seu aliquod aliud maleficium ex quo sindicus dicte
teneantur ipsum dictum puniri ex forma status civitatis
pro quo compellet seu illi qui tale commiserint maleficium de
omnicidio teneantur solvere libras quinque camerario dicte ultra
penam a statuto dicte civitatis prefixa qua quam massa-
rii qui tempore commissi maleficii erunt in officio
teneantur et debeant dictam penam exigere effectualiter
et de facto tempore eorum officii de qua quantitate ultra
camerario sit comunis dicte et alia tertia pars sit offi-
cialis facientis executionem de predictis Et si dicti massa-
rii fuerint negligentes in exigendo dictam
penam libras quinque tempore eorum sindicatus teneantur solvere
de eorum propria pecunia Et nichilominus teneantur
incurrant in penam librarum decem denariorum parvorum Et si
aliquis commiserit aliquod aliud maleficium ut dictum est
dummodo ex quo non sequeretur mors solvere teneatur dicto
camerario libras quinque quas massarii qui pro tempore erunt
teneantur et debeant dictas libras exigere effectualiter Et si
hoc non adimpleverint de eorum propria solvere teneantur et nichil-
ominus incurrant in penam librarum decem quas solvere tenean-
tur tempore sindicatus

Quod qui committit
malefitia solvat ca-
merario penam dicti te-
sauri

Constitutiones Offitij Capitaneorum Comitatus Perusinj renouate sub M.CCCCLXXX. per dominum Jo. Bap. Sabellum. Qui in dicto anno ad Cardinalatum assumptus fuit etc.

Iohannesbaptista Sancti Viti in macello Diaconus S.R.E. Cardinalis de Sabellis Perusie ac ducatus Spoletani Apostolice sedis legatus. Cum nos alias dum huius ciuitatis Gubernationi preessemus ordinamenta offitij Capitaneorum comitatus dicte ciuitatis sub certa forma ediderimus que tunc pro conditione temporis satis utilis et sufficiens uidebatur. Tamen cum postea uera magistra rerum experientia demonstrante cognitum fuit illa esse nunc ad reformandum. Nos cupientes de bono in melius cuncta procedere pro meliori regimine dicti comitatus constitutiones offitij predicti prout infra apparet, communicato consilio cum magnificis dominis prioribus dicte ciuitatis, et cum pluribus alijs ciuibus grauibus duximus renouandas, irritatas et nullas esse decernentes quascumque alias hactenus factas in quantum presentibus obsistaret ac mandantes infrascripta ordinamenta sub penis in illis contentis districte inuiolabiliter obseruarj.

De Capitaneis pro quanto tempore: cuius etatis esse debeant et de eorum familia et salario ac iuramento et fideiussoribus dandis Capitulum. 1.

-1- In primis statuimus et ordinamus quod Capitanei comitatus sint quatuor videlicet unus pro qualibet porta, duretque eorum offitium per sex menses, nec refirmarj possit, aut offitium per substitutum administrare sine speciali commissione S. D. Et si fuerint etatis adminus xxx annorum, sint de ... H. pp. Et qui semel fuerint per habiles, et ad offitium deputarj negant. Et qui semel fuerint ... habiles, et ad offitium ... uacare debeant habereque singuli sub eorum iurisdictione terminum adminus ... castella et villas consuetas ut in ordinamentis nunc factis alias descripta

apparet cum diminuto salario. Quod intelligatur et sit ad xl. bol. pro quolibet floreno. Debeantque continue retinere vicarios octo eligendos ut infra apparet. Famulos sex non exercentes opera rusticalia sed cives ut advenas ut comitatinos dicto capitaneatu. Hec sit dimitti pena capitalis, unum ragatium cum celata, et tres equos pro quolibet eorum. Quorum familiam et eius intacellaria legati ut gubernatoris describi faciant in ingressu eorum offitii, per nomina cognomina pilamina et signa, iurarique prestare imanendi legati ut dicti gubernatoris dicti eorum offi legitime exercendo: pro qua descriptione et iuramento solvere teneantur cancellario legati vel gubernatoris sol. xxti. pro quolibet capitaneo. Debeant et capere tras offitii ab ipso legato ut gubernatore, pro quibus solvant ducatum unum pro quolibet: De qua gente familie et eius semel tantum in mense, mostra et revisio fieri debeat per unum ab ipso legato ut gubernatore deputandum. Et siquid defecerit ut prohibitum retineri fuerit repertum et ipsi in dictum non remissum dicti eorum salario tamen x. den. debeant pro quolibet notario et ultra ipsorum pro quolibet famulo et quolibet equo: Quarum medietas sit camere apostolice, alia medietas sit revisoris. Debeant insuper dicti capitanei prestare idoneas cautiones de observando predictis ordinamentis, et presertim de sociulari ut sindicio integrali pro toto eorum semestri exigendo et satisfactione penarum incurrendarum: Vel quibus sit ragatius unus ex notis tribunalis ipsi legati ut gubernatoris.

De vexillis portandis, comitatum in ingressu offitii ducenda, visitatione facienda et de tres et ordinamentis offitii legendis, et de locis residentie:—

·12· Item quod dicti capitanei cum ad eorum offitia accesserint debeant ferre vexillum cum armis Ro. ecclesie et eius pusse faciendum simili rei. per sequentes. Itaque quilibet capitaneus habeat suum, et finito offitio illud ... cum ... reassignari debeat successoribus postea reddendum. Nec possit secum duce ultra x aut xii personas deputata eorum familie pro honorificentia eius

subiecta sub pena x libr. den. p[ro] q[ua]libet dicto sup[er] dicto numero. Itemq[ue]
primo initio facto, loca singula Capitaneatus sui, ad qui[bus] tutus
patebit accessus visitasse debeat personaliter convocando ubiq[ue]
homines, et eos admonendo ad fidelitatem et devotionem S. R. E. et
summi pontificis, ac partis ecclesiastici regiminis prosim ad bene ho
neste vivendum, et iustitiam ipse retinenda. Faciendo et legi
tiras offi[ciales] et presentes constitutiones Quas infra terminis eorum relique
teneantur in loco principalis residentie ipsorum sub pena xxv libr. den.
si contra fecerit, de eorum salario retinenda tempore sindicatus pro medie
tate aplicanda camere apostolice, pro alia medietate comunitati
loci ipsius residentie in eius reparatione et fortificatione convertenda.
Et dicta visitatione facta continua residentia facere debeat in locis
infrascriptis, videlicet Capitaneus pro solis in oppido Castricastaldi: pro
sancte Angeli in castro Certani: pro sancte Sophie in castro Agelli
pro ... in castro Castellionis filiorum Fusti, et pro Santi Petri in
castro Cerqueti, eorum autem vicarii in locis consuetis: Et dicti vicarii
non possit alibi continua residentia sine licentia dicti
Capitanei in pena ... aplicanda et convertenda ut
supra ut gubernatoris facere sub dicta pena aplicanda et convertenda ut
sup[ra] pro quolibet eorum quolibet vice et si intra limites proprii capitis seu
vicariatus residerit. Liceat tamen Capitaneis et vicariis pro loca
eis subiecta accedere quotiens eorum pro ... ibi aliquod opus foret.

De vicariis eorumque electione, offitio, salario et emolumentis et de libris faciendis per eos.

·iii· Item quod in singulis vicariatibus a civitatibus locorum quibus vicarii sunt
preside, obtento iam hominibus ipsorum locorum partito per maiorem partem eorum
eligi debeant duo notarii per octo dies ante ingressum eorum offitii,
Quorum unus approbetur per Capitaneum, et in infrascriptum tempus ut
consuetum fuerit electi a comunitatibus tunc talis electio

fieri debeat per legatum vel gubernatorem. Ille autem vicarius qui
penes Capitaneum remansurus est ab ipso cap(itane)o eligatur. Et tamen
omnes sic electi et approbati auctoritate legati vel gubernatoris
debeant confirmari, et aliter officii inhabiles existant: proqua con
firmatione cancellario legati vel gubernatoris sol. xx. ipsi vicarii
solvere teneantur pro quolibet eorum et ad huiusmodi vicariatus eligi nequeant,
nisi cives provincie et non matriculati nisi sint notarii apostolici vel in
periales bone fame et arte notarie exerceant vel comitatini
13 qui fuerint in matricula notariorum descripti: habeat quilibet singuli eorum
florenos decem ad bol. xl. pro quolibet floreno pro dicto tempore semestri, et unam
et medietatem lucri, et aliam medietatem assignare debeant
eorum cap(itane)o hac tamen conditione quod residentiam continuam faciant in loco
vicariatus consueto prout superius dictum est, et in illis vicariatibus
in quibus non nisi diebus festis residere consueverunt. sub pena privatio
nis salarii pro rata temporis quo ab ipso vicariatu abfuerint, conver
tendi in fortificatione et bonificatione loci ipsius residentie.
Et tamen salarium quod lucrum possit exigere et retinere per se ipsos et
sine licentia cap(itane)i cum consensu comitatus loci residentie visa tamen et
calculata ratione cum ipso cap(itane)o, cuius parte teneantur in omnibus pt
iniis que venirent contra presentia ordinamenta et contra iustitiam:
Ipsi autem vicarii singuli in eorum vicariatibus debeant facere duos
libros, unum in quo describant negotia comitatum vicariatus
sui et illum in fine offitii sui relinquant loco principalis residen
tie. aliud in quo appareant omnia gesta et acta offitii crimina
lia decernentia, et illum finito tempore restituat massariis
communis provincie, et utrumque librum faciant eorum sumptibus et expensis.
Et ne vicarii predicti fraudare possint cap(itane)os in lucris que fecerint
teneantur facere unum librum in quo fideliter describant omnes eorum
introitus et lucra ex ipso officio provenientia que honesta et

37 v

et capitulis constitutionibus premissa esse volumus. Ita quod
videri possit ratio quod dicti capitanei et illo libri copiam
facere debeat ipsi capitaneo ante finem offitii: Et si dictum librum
non fecerit perdat eorum salarium applicandum pro medietate capitaneo
pro alia medietate communitatibus vicariatus: Et si fecerit librum
et repertum fuerit aliquid non fuisse scriptum in dicto libro teneatur
solvere quatruplum ipsi capitaneo: Volentes insuper ac statuentes
quod dicti vicarii singuli decorum vicariatibus teneant exigere et exigi
facere focularie integraliter pro toto eorum semestri Et nisi hoc
adimpleverint perdant eorum salarium quod applicetur capitaneo et solvat
duplum ei quantitatis quam exigere omisissent applicanda pro medietate communitatis illius loci in quo foci
dictatus dicto capitaneo pro alia medietate communitatis illius loci in quo foci
exactio permissa esset.

De subsidio focularium exigendo et modo pignorandi.

.IIII. Item quod dicti capitanei teneant exigere communitates locorum ad faciendum et curandum ita et taliter quod subsidium sive focularie debitum camere persolvatur et cum effectu persolvat de trimestri in trimestre prout
ex forma statutorum provinciarum solvi debet. Et nisi in dicto
subsidio integraliter exactio pro tempore quo exercit eorum offitium bulettinum
eorum salarii habere nequeant neque et ipsum salarium percipere
possit pro eius subsidii exactione habeant auctoritatem cogendi
capiendi pignorandi quoscumque inobedientes et non solventes
et pro quolibet pignore capiendi solidum unum et pro quolibet captura
tantum unum et non amplius sub pena decem librarum pro quolibet et vice
qualibet qua fuerit contrafactum aplicanda camere apostolice et
restitutionis dupli et quod indebite receperint: Que pignora post
decursum .x. dierum termini a die pignorationis computandorum
deponi debeant apud exatorem communitatis pignorum eorum

pig(nor)a p(er) eos q(ue)siti. Et n(on) possit aliq(ui)s plus q(uam) semel pig(no)rari
infra .x. dies n(isi) ad mandatu(m) hui(us) p(er) thesaurariu(m) d(omi)ne ap(osto)lice
seu c(on)s(er)uatores eius q(ue)site. Ad quor(um) instantia(m) cap(itane)i et gaudere
teneant(ur) quoscu(m)q(ue) s(u)b pena .xxv. lib(rarum) Cam(er)e ap(osto)lice aplicando(rum). Ip(s)aq(ue)
pignora uendi debeant iuxta for(m)a(m) cedule sup(er)sc(ri)pt(e) comu(n)
nantie. Quor(um) p(re)ciu(m) ponat(ur) ad co(m)putu(m) pig(no)rati: et siq(ui)d sup(er)fuit
restituat(ur) eidem d(e)tracta executione ipsi cap(itane)i. Insup(er) quidem
exactione s(u)bsidij iuxta singl(is) p(re)fatis Capitaneis p(er)te maxime
teneant(ur) sub pena .xxv. lib(rarum) i(n)curenda p(ro) q(ua)lib(et) uice q(ua) fuerant
negligentes et cam(er)e ap(osto)lice aplicanda. [illegible] et uoletes

q(uod) possit fieri executio et q(uo)d soluentes fuerint — q(uod) p(re)d(ic)to s(u)bsidio exigendo possit et ualeat fieri executio realis
et p(er)sonalis et c(ontra) illos qui soluissent rata(m) sua(m). Itaq(ue) unus
q(ui)sq(ue) teneat(ur) insolidu(m) pro toto debito c(ommun)is castri uel uille. Non
obstant(e) decreto d(omi)ni .V. ep(iscop)i paduani mi(nistri) disponente cui ex
p(ro)p(ri)o derogamus: Addentes insup(er) q(uod) d(ic)tu(m) cap(itaneu)m et eor(um) uicarij in
p(ri)ma derogamus: [illegible] sint facta p(er) diligentia circa exactione(m)
ult(imo) mense eor(um) semestris facta p(er)us diligentia circa exactione(m)
integram d(ic)ti s(u)bsidij. Si id implere neglexerint possit et debeat
cap(itaneu)s et infra offitialiu(m) eius ponere unu(m) duos uel plures qui
sint soluendo et si rata eor(um) soluissent p(ro) tota illa q(ua)ntitate que
restaret soluenda in aliq(ua) ciuitate. Et h(oc) facto ipi et eor(um) fide-
iussores n(on) sit adamplius obligati p(ro) exactione s(u)bsidij ill(ius) ci-
tatis, si n(on) essent illi tales capti. Teneat insup(er) d(ic)ti cap(itane)i eor(um)q(ue)
uicarij ad instantia(m) offitialiu(m) d(ic)ti cap(itane)i et retinere q(ua)slib(et)
male factores et ipos cap(er)e uolentib(us) assistere fauore et auxilio
oportuno s(u)b pena p(re)d(ic)ta.

¶ Q(uod) Cap(itaneu)s no(n) capiat decimu(m) cer(tum) n(on) possit cognosce(re)
ult(ra) .xxv. lib(ras) neq(ue) executione(m) cap(er)e n(isi) semel tu(m) cu(m)
satisfactu(m) fuerit d(e) sorte p(ri)ncipali.

V. Item q(uod) nullus Capitaneus, n(ec) ei(us) uicarius possit cap(er)e p(ro) decimo

alicui cause que agitaretur coram eo ultra quatuor denarios pro qualibet
libra quantitatis uel rei petite, et tot unum pro qualibet cedula
citatoria. Et dicti causarum commissarii denarios duos pro qualibet libra
et tot unum pro qualibet cedula: pro sima aut, et licentia

Vicarii pro extractione licentiarum non possunt capere, nisi quinque solidos pro qualibet licentia

in publica forma solidos quinque, non possit ordinaria dignio
fore sive in se ditis sive inter alios, qui coram eis pete
rent, nisi usque ad summam xxv libras denariorum, absque speciali commissione
legati uel gubernatoris, et tales causas teneantur cognoscere et
terminare, summarie simpliciter et de plano sola facti ueritate
inspecta, ac summas dictas sup latas reddere et presbiteri exigere sub pena
xxv libras denariorum pro qualibet uice qua fuit contrafactum camere aplicanda
aplicandarum, et restitutionis dupli eius, quod indebite acceperit
Nec possit quicquam capere pro aliqua executione qua fecerint
sive de debitis publicis, sive specialium personarum nisi semel
tamen, seu donec fuit satisfactum fuit creditori principali sub
pena x libras denariorum pro qualibet uice aplicanda ut supra

Quod capitanei teneantur capere rebelles et condenatos, Et offitialibus capere uolentibus asistere, et quod criminaliter cognoscere possit usque in quinque librarum.

Item quod dicti capitanei eorumque uicarii teneantur capere dictos rebelles s. Ro. E.
et eorum prouincie, et quoscumque alios criminaliter condenatos et
illos infra tridiuum mittere in manibus offitialium ciuitatis uel
saltim illis capturam malefactorum intimare sub pena

VI. xxv libras denariorum pro qualibet uice qua contrafactum fuit camere
apostolice aplicanda: possint quoque et debeant ut cuicumque
maleficium sine sanguine, usque ad summam quinque librarum punire
habito respectu ad qualitatem delicti, de facto et sine aliquo
processu facta tamen mentione de tali punitione in libro
eius uicarii: propter hoc tamen non intelligatur adenta potestas
offitialibus ciuitatis talem maleficium puniendi si preuenerint.

De blassemantibus, ludentibus et arma portantibus puniendis

7 Item possint et debeant dicti capitanei, eorumque vicarii de facto et sine processus solemnitate punire blassemantes deum et sanctos, ludentes ac portantes arma prohibita ab eis receptis, [illegible] pena [illegible] libris, massariis communis restituendis et condemnatos et alterius capitaneatus capere ad instantiam illius capitanei de cuius jurisdictione fuerit.

De dannis datis cognoscendis

8 Item quod dicti capitanei et eorum vicarii in dannis datis possint procedere et punire [illegible] ut de [illegible] et [illegible] forma statuti communis [illegible] ut capitaneis eorum prout magis libuerit assistenti vel dannum passo.

[illegible] possit [illegible] patrocinari [illegible] jurisdictione [illegible]

De fortificandis castellis, et camera muri facienda et de pacificandis discordibus

9 Item quod dicti capitanei teneant et debeant solicitam curam et diligentiam adhibere circa fortificationem castrorum, et quolibet eorum ubi necessitas et opportunitas loci exigerit fieri facere unam cameram muri adminus pro quolibet semestri sub pena xxv librarum aplicanda promedietate camere capitanei et pro alia medietate fortificationi illius castri, in quo dictam cameram muri facere omisisset. Teneantur ad concordiam reducere et quoscumque discordes et inimicatos ad concordiam reducere cogendo eos ad faciendum treuguas, sub illis penis de quibus eis videbitur. Singuli etiam exequendis et recte implendis, vicarii tenentur capitaneis obedire sub pena xxv librarum dicto aplicanda ut supra.

Quod potestates castrorum obediant capitaneis:

10 Item volumus et mandamus, quod potestates civitatis, eorumque vicarii debeant obedire capitaneis sub quorum jurisdictione fuerint

39v

positi inquibuscumque occurrentibus laudabilem administrationem offitij eorum et presertim in exactione subsidij, et potius illis debeant prestare idoneas cautiones ipsis capitaneis. Alioquin ipsi et non cap obligati intelligantur et nihilominus incurrant pena xxv ltr pro quolibet contrafaciente qualibet vice appli canda pro medietate Camere ap. pro alia vero medietate illi Cap cui parere neglexerit.

Quod a subditis munera recipi nec cum illis contrahi possit.

11 Item quod dicti Cap non possint iuste recipere aliquod genus muneris a subditis eorum, nisi comestibilia quantum uno die consumi possit ab eorum familia. Nec possit cum ipsis subditis negotiari aut aliquem contractum societatis facere sub pena x ltr dicte Camere aplicanda. Et tamen ipse contractus ipso iure nullius ac nulli sit roboris et momenti.

De bauliis et eorum offitio et de viaticho eis debito.

12 Item quod quilibet Cap possit habere unum baiulum de familia sua pro eius offitio exercendo: Non prohibemus tamen cum comitatus possit habere bandos suos, et nullus ex dictis bauliis possit pro eorum viaticis seu commissionibus capere nisi unum sextenum pro quolibet contra quem et pro quem accesserit sub pena restitutionis dupli ei quem acceperint et pro quolibet miliare. Et si ad plura loca eodem die accederent dictum miliare debeat computari de castello in castellum, et non a primo loco unde recesserit et commissionem acceperit.

Quod nullus extra proprium forum trahi aut conveniri possit

13 Item quod nullus ~~subditus~~ subditus dictorum Capitaneorum possit conveniri ut trahi ad aliud forum, quam ad illud de quo est talis subditus sine spetiali commissione legati ut gubernatoris, sub pena xxv ltr dicte Camere pro quolibet Cap vel vi-

cario contrafacientis qualibet vice, aplicanda pro medie
tate Camere Apostolice, et alia medietatis illi tali evochato. In
quo casu ipsi evocati vel tracti ad aliud forum, dictis
capitaneis vel vicariis minime obedire teneantur
et hoc opposita exceptione declinatoria fori. Quo casu
si qua solutio deberet baiulo vel notario, illam solvere tene-
atur actor et non ipse reus: Si quis tamen curie propriis
vicarii parere neglesserit in tali casu per capitaneum ubique conveniri
et cogi possit, occasione eius rei in qua dicto vicario inobediens
fuisset.

De penis excessuum camere massariorum aplicandis, et de penis inobedientie in cappo ponendis.

·14· Item quod omnes pene de quibus fieret executio per ipsos capitaneos vel
eorum vicarios pro blasfemia dei et sanctorum, pro ludo et de-
latione armorum, et quecumque alia contra ipse pene ex dispo-
sitione presentium constitutionum nostrarum Camere Apostolice aplicentur
infra xv. dies solvi debeant massariis comunis pro sic
et talibus Camere dictorum massariorum registrare. Qui postea
ipsis Capitaneis vel vicariis, eorum partem debitam
solvere teneantur: pene autem inobedientie poni debeat
in cappo retinendo in quolibet loco principalis residentie
tam capitanei quam vicariorum: De quibus una clave tenere debeat
communitas loci altera Capitaneus vel vicarius, Et iste
pene, pro medietate sint communitatum locorum dicte residentie
pro alia medietate capitanei et eius vicarii inter eos equaliter
dividenda.

Quod Cives Rustichani pro comitatinis habeantur

·15· Item quod omnes Cives rustichani, et rure degentes et

exercentes opa rusticalia quomodo sint cives, et si ipam
civilitatem consulerent actu quire quantum ad collecta salarij capitanei
et ad alia quecumque extraordinaria comitatinis imposita vel impo-
nenda teneri et tractari et reputari debeat pro comitatinus.

Quod cap. et eorum famuli arma prohibita intra civitatem ferre
nequeant.

16 Item quod dum cap. sibi contingat eos redire ad civitatem intra illam
non liceat eis famulos cum armis prohibitis ducere sed ea honestate
qua alij cives incedere teneantur, sub pena aposita contra portantes
arma prohibita vel ex forma vel per decreta legatorum seu guberna-
torum qui eos eorumque familias voluerint sic arcere.

Quod pro subsidio vel collecta salarij capitanei executio fieri
negatur nisi in loco ubi debitor habitat.

17 Item quod pro solidarij vel collecta salarij cap. nullus invitari exe-
cutores aliquam facere possint nisi in loco ipso ubi habitaret
ille talis ad solvendum cogendus sub pena x librarum denariorum ad satisfaciendum
per qualibet vice aplicanda pro medietate camere et alia parte alicui contra-
ad solvendum: Quod si contra locum voluerit, quod debitor in loco habitationis
personaliter staret aliquam in repertori in toto capitaneus realiter et personaliter
exigi possit.

Quod salarium cap. p. s. p. sicut aliarum potestatum per bullettam
Thesaurarij solvatur.

18 Item quod cum magnum interesse videatur Camere apostolice pro ut ceteri offitiales
aliquam habeant dependentiam ab offitio thesaurarij decernimus
quod potestates qui collecta salarij cap. potestatis sancti petri. Qui nullum
recipiant a dicto Thesaurario suplementum exigi debeat et
recepit a dicto thesaurario
extracta deponi penes depositarium camere apostolice.
Qui illa nullatenus solvere possit, absque bulletta dicti Thesaurarij
prout solvit capitaneis aliarum potestatum. Et si illam ipse capitaneus
aliter exigere et retinere presumpserit pena xxv ~~thesau~~ florenorum ipso
facto incurrat.

Q[uod] pene ubi non est expresse arbitrio legati ut gubernatoris reservate intelligant[ur].

·19· Item in presenti capitulo declaramus q[uod] ubicumq[ue] in his constitutionibus pena
transgressori non esset imposita arbitrio nostro et nostrorum successorum
reservata intelligatur.

De sindicandis Capitaneis eorumq[ue] vicariis et
mercede sindicatoribus solvenda

Item q[uod] dicti Cap[itanei] omnes q[ue] eorum vicarii finito officio sindicari debeant
·20· per octo dies ut ad plus infra xv. dies post finem eorum offitii per capita-
neum populi et maiorem sindicum civitatis provincie sive per alium deputa-
tum a legato ut gubernatore qui pro tempore fuerit et nisi prius fuerint
sindicati ultimam tertiariam eorum salarii recipere nullo modo possint
sine licentia expressa s[anctissi]mi D. N. pp. possint tamen dicti Cap[itanei] et eorum
vicarii illam exigere sed exactam deponere debeant penes colle-
ctorem locorum, seu sindicos et massarios si collectores non essent
qui illam postea deponere debeant apud depositarium Camere ap[ostoli]ce
solvendam absoluto sindicatu ut dictum est: Et si dicti Cap[itanei]
ut eorum vicarii sive collector aut sindicus ut depositarius
c[on]trarium [...] facere presumpserit totiens [...] pene Camere ap[ostoli]ce de-
cem pro solvere teneatur pro quolibet contrafaciente. Qui Cap[itanei] sindicato-
ribus unum ducatum solvere debeat pro quolibet eorum et quolibet vicarius
sol[idos] xx[ti]. et amplius peti aut exigi non possit.

Q[uod] presentes constitutiones frangi ut mutari
nequeant nisi auctoritate summi pontificis.

Item auctoritate officii nostri vicariatus, et de speciali commissione
·21· s[anctissi]mi D. N. nobis facta statuimus et ordinamus, q[uod] nulla
omni auctoritate preterq[uam] summi pontificis presentia statuta ab-
rogari infringi ut mutari possit nec quisq[ue] contra illorum dispo-
sitione facere sub pena excommunicationis late sente(ntie)
a qua nisi per sanctissimum pont[ificem] contrafaciens absolvi nequeat.

Confirmamus et approbamus suprascripta ordinamenta Cap[...](?)
comunem(?) provincie uti mature concepta et debite digesta ad
quiete et utilitate ipsi necessaria et oportuna. Jo. Ba[ptist]a Sabellius

Angelus Capranus(?)

manu propria.

In nomine xpi domini amen anno domini millesimo cccc lxxxxi die
viiij mensis martij indictione viiij tempore serenissimi
in xpo patris et domini domini Innocentij divina providentia pape
octavi :—

Convochata congreghata et cho(n)hadunata publica et generali
adunantia comunis hominum et personarum castri Torsciani in palatio
dicti comunis solite residentie mei vicarij infrascripti ad sonum
campane vocemque preconis more solito et consueto et licentia
et mandato ac voluntate mei Francisci ... infrascripti nec non
consiliariorum dicti comunis in qua quidem adunantia Ego vicarius
predictus preposui infrascriptas prepositas secundum formam statuti
castri super quibus petiit consilium exhiberi :—

Hic locus odit Amat punit Conservat honorat
Nequitia leges Crimina iura probos

Jhs

171 42 5 355

In noie dni amen Anno dni Millo cccc Lxxxxiiii Indictione xii tpre dni nri dni Alexandri pape sexti et die

Cum sepius fuit discussum inter hoies et consilium nostri Castri de modo ponendi collectas pro solvendis debitis cois dicti nostri ner usque modo fuit repta via neque modus unde et quomodo dicte collecte supponi debeant Et ex hiis magne differentie fuerunt et sunt suborte inter dictos hoies ipsius Quod in presenti volentes omnino dirimere et huiusmodi Latratibus finem atque metam supponere putantes [illegible] variis volentibus [illegible] hoium dicti Castri sine [illegible] et favore [illegible] qui dictum [illegible] coi et hoibus dicti nostri videntur fovere suspexerunt non posse omnino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omni Ex coi [illegible] [illegible] parte deputati fuerunt Reverendo patri celeberrimo [illegible] utriusque iuris doctori dno Matheo de Ubaldis Sacri palatii [illegible] auditori et Egregiis viris Gentili [illegible] et Rodulfo [illegible] [illegible] de Signorellis in [illegible] [illegible] quisiverdis [illegible] [illegible] [illegible] donibus hoium dicti Castri aliquem salubrem modum Reperire ad [illegible] [illegible] omnes [illegible] parate atque unanime vivat et [illegible] dicti cois bona et [illegible] concordiam inter ipsos [illegible] ad invicem Qui Rdus pr dnus Matheus et Egregii viri Gentilis et Rodulfus postulationibus hoium dicti nostri et cois [illegible] pro bono pacis et concordie habende [illegible] et [illegible] inter hoies dicti cois [illegible] pro [illegible] [illegible]

Item prius arbitrati fuerunt infrascriptas ordinationes salubres atque
profuturas esse si ea exequentur videlicet quod
Iudicaverunt Laudaverunt et arbitrati sunt quod dicte collecte
omnes et quecumque de cetero imponende infuturum temporibus
et salarium capitanei solvatur per dictos Comitatinos hoc
modo videlicet Quod due partes de tribus solvatur per libram et secundum
libram et quod tertia pars de dictis tribus partibus solvatur per capita
et secundum capita hominum Et quia sunt aliqui comitatini
habentes libram que olim fuit civium quorum sunt filii Iohannis de
Septe nebbie et filii blasii sensi et filii Germani et Iohannis luce
et quidam alii qui dicunt se per hoc multum gravari et dicto
quod per dictam libram olim civium per istam ordinationem non
tenentur solvere nisi medietatem eius quod solverent si esset de
comitatu Et per partem ad unum respondetur quod possessores
comitatum Et per hoc gravantur debent patienter sustinere
non obstante quod in hoc gravantur quod solvitur per capita secundum ...
quia relevantur in eo quod solvitur per capita et licet ...
sentiunt videlicet forte dicta relevatio sit minor quam gravamen
Dicti arbitri non requisite Laudaverunt quod predicti
comitatini solventes per libram ut supra relevantur et sint
... ... videlicet quod qui habent ... libras
... ... non teneantur facere ... neque
de predictis ... ad ... qui
... ad expensas ... libras ... ab eo ... ad ... pro
... non teneantur ad ... neque ad expensas ... pro

Sindicatum per tempus xij annorum [illegible] anno hinc retro libri
deperditi sunt et ab eo supra non teneatur ad sindicatum neque ad re-
[illegible] sindicatum per tempus [illegible] annorum

Et cognoscentes predicti fore [illegible] [illegible] et attendentes
[illegible] predictorum [illegible] domini Mathei et Nobilium vi-
rorum [illegible] et Rodulfi predictorum [illegible] adve-
[illegible] in domo [illegible] domini nostri [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] domini nostri [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] ad bussulam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ordinamentum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est per [illegible] d. Matheum
[illegible] [illegible] [illegible] et Rodulfum viros [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ordinamentum [illegible] melior
[illegible] [illegible]

43v

Dignet. S. V. B.ma ad humiles preces devotorum illius dnatorum
Sindici et massariorum Universitatis et hominum castri Corsciani
comitatus Perusin. suprascripta statuta ordinamenta decreta et
constitutiones in presenti libro descripta approbare confirmare et
emologare et quatenus opus sit de novo concedere et mandare omnibus
ad quos spectat et pro tempore spectabit inviolabiliter observent
et ab aliis quantum in eis erit observari faciant et mandent decernendo
tenere nullius roboris et momenti quicquid scienter vel ignoranter in con
trarium contigerit attemptari supplendo omnem defectum omissionum et nar
ratorum habere [illegible] Statutis constitutionibus ordinationibus [illegible]
et presertim allegatis ceterisque in contrarium facientibus non ob
stantibus quibuscumque cum [illegible] derogare et [illegible]
oribus concedere de gratia speciali [illegible] maiora augeat.

Attentis narratis suprascripta statuta quatenus sint in
viridi observantia, et ecclesiastice libertati, sacrisque cano=
nibus non sint contraria confirmamus, et observari
mandamus et [illegible] nostra [illegible] et successorum superiori=
tate semper salva, et reservata.

Hi. Nuc. Vicel.

Datum Perusie die XXV. Junii 1562

[illegible] Franc. Orsida

a nō obedient massarij — 26

a retinent possessione capam
and et Ave vs Iustiani 22

45v

1487

La Sagra

Logo ... orto

Costantino d'tacero

... d ...

... Sorbano

... de ...

Logo de Castellano

Monte de Bressanone

Durante

Crepo de Imagna

... pater nostri sancti ...

... lo pago ...

... lo pago ...

... de Richardo 2

3

... 2

6

Quantum 8 4

BADIA DI GROTTAFERRATA
MONVMENTO NAZIONALE ·ROMA·
LABORATORIO RESTAVRO
DEL LIBRO
Ottobre 1958.

BIBLIOTECA AUGUSTA
Ms.